

Ingrado Magazine

NOVEMBER 2018

36



*Met onderwijs
en zorg naar een
diploma*

PILOTS

Motie Kwint

VERGEET-ME-NIETJES

Jonge mantelzorgers

ARBEIDSMARKT

Inclusief
werkgeverschap

VOORWOORD



Een nieuw magazine. Zoals elke keer heb ik ernaar uitgekeken. Ik hoop jullie ook. Het is mooi om te lezen over de ontwikkelingen in het land. Ontwikkelingen in het werkveld en ontwikkelingen in het onderwijs en bij partners. Een van die ontwikkelingen is de zoektocht om de combinatie van onderwijs en zorg mogelijk te maken. Er kan steeds meer en gelukkig wordt er ook steeds meer gebruikgemaakt van de mogelijkheden die er nu al zijn. Samenwerking is een rode draad. Dat is ook het geval in de pilots naar aanleiding van de motie Kwint. RMC en mbo-instellingen gaan samen op zoek naar effectieve manieren om minderzelfredzame mbo-studenten te begeleiden bij hun start op de arbeidsmarkt. Zij zullen daarin nadrukkelijk de samenwerking zoeken met werkgevers.

‘Er kan steeds meer en gelukkig wordt er ook steeds meer gebruikgemaakt van de mogelijkheden die er nu al zijn’

Die werkgevers geven we in dit nummer voor het eerst een podium. Zij vertellen hoe zij vormgeven aan inclusief werkgeverschap en hoe ze de gemeentes nodig hebben om hun ambities waar te maken. Het is mooi om te lezen dat jongeren die niet vanzelfsprekend hun plek op de arbeidsmarkt vinden, begeleid worden naar een volwaardige arbeidsplaats. In de komende edities van Ingrado Magazine zullen we vaker werkgevers aan het woord laten die de kansen van jongeren helpen vergroten.

Genoten heb ik van mijn bezoek aan De Zonnehoek een tijd geleden. Wat daar gebeurt binnen de cultuureducatie is werkelijk fantastisch. Ik ben blij dat deze school voor speciaal onderwijs nu een plek heeft in ons magazine. Het artikel laat zien hoe cultuur kan verbinden, hoe het kwaliteiten van kinderen naar boven kan halen en hoe het kinderen met een beperking in staat stelt mee te doen.

Ik wens jullie veel leesplezier!

Carry Roozmond
directeur-bestuurder

INHOUD



‘Het zou mij veel waard zijn als de systemen en financieringsstromen in onderwijs en zorg nooit meer een belemmering zijn om een kind te bieden wat nodig is’

12

Inclusief werkgeverschap

Nu ook de jongeren in een kwetsbare positie, afkomstig uit het vso en het praktijkonderwijs, tot de doelgroep van RMC behoren, is samenwerking met werkgevers belangrijker dan ooit. Reden voor Ingrado Magazine werkgevers aan het woord te laten die een visie hebben op en zich hard maken voor arbeidsplaatsen voor jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt. In dit nummer ISS Facility Services en samenwerkende productiebedrijven in de Achterhoek.

16



27



16



8

- 8 **Jonge mantelzorgers willen gezien worden**
- 11 **Rechten & plichten**
- 12 **10 vragen aan...** Arie Slob, minister voor basis- en voortgezet onderwijs en media
- 14 Professionalisering
Methodisch werken – wat is het en waarom moeten we het willen?
- 16 **Inclusief werkgeverschap**
- 22 Samenwerking leerplicht – Halt **‘Tegengaan van schoolverzuim is steeds meer een gedeelde verantwoordelijkheid’**
- 24 **De vrolijke autoriteit van WALHALLAb**
- 30 **Kort**

Ad Astra **Met onderwijs én zorg naar een diploma**

Jongeren die in het voortgezet onderwijs gepest worden, een depressie ontwikkelen of andere narigheid meemaken, lopen het risico uit te vallen. Dat willen de scholen voor voortgezet onderwijs en de gemeenten in de regio Midden-Holland en Haaglanden voorkomen. Daarom investeren zij in een traject waarin onderwijs en zorg zijn geïntegreerd.

4

Cultuureducatie maakt speciaal onderwijs passend Meedoen is zo belangrijk!

Het effect van cultuureducatie ziet cultuurcoördinator Truus Hermkens dagelijks met eigen ogen. ‘We zijn geneigd te focussen op de beperkingen van onze leerlingen, op wat moeilijk is. Bij deze activiteiten komen juist hun talenten en kwaliteiten naar boven. Die zijn soms zo verrassend dat ze een heel nieuwe kijk op een kind opleveren.’

27

Motie Kwint **Pilots ‘minderzelfredzame mbo-studenten’ van start**

Aan de oproep van het ministerie van OCW voor de pilots ‘tweejarige begeleiding van minderzelfredzame mbo-studenten bij hun start op de arbeidsmarkt’ werd ruim gehoor gegeven. Twintig regio’s meldden zich aan, acht zijn geselecteerd. Na de zomer zijn de pilots van start gegaan. Ingrado ondersteunt de regio’s bij de uitvoering van de pilots, onder meer door bijeenkomsten te organiseren en een onderzoek te starten naar de effectiviteit van gekozen werkwijzen. We spraken de kartrekkers van drie regio’s en de verantwoordelijk beleidsmedewerker van OCW.

19

Ad Astra Met onderwijs én zorg naar een diploma



TEKST SUSAN DE BOER FOTO'S ANNA VAN KOOIJ

Jongeren die in het voortgezet onderwijs gepest worden, een depressie ontwikkelen of andere narigheid meemaken, lopen het risico uit te vallen. Dat willen de scholen voor voortgezet onderwijs en de gemeenten in de regio Midden-Holland en Haaglanden voorkomen. Daarom investeren zij in een traject waarin onderwijs en zorg zijn geïntegreerd.

*‘Eerst raakte ik in paniek
als ik schoolwerk moest doen,
maar nu vind ik het
weer leuk om te leren’*

Op de bovenverdieping van een schoolgebouw bevinden zich de ruimtes van Ad Astra, een jeugdhulporganisatie die ondersteuning biedt op het snijvlak van onderwijs en zorg. ‘Wij helpen kinderen bij zaken als het versterken van zelfvertrouwen, het aanleren van sociale vaardigheden, het vergroten van het probleemoplossend vermogen en het omgaan met een niet-stabiele thuissituatie’, vertelt Marije Veen, bestuurder en directeur van Ad Astra. ‘Waar het kan, stappen we in bij beginnend verzuim. Dat is beter dan wanneer we pas worden ingeschakeld als een jongere al helemaal is uitgevallen en thuiszit.’ Ad Astra is sinds tien jaar werkzaam in de jeugdzorgregio Midden-Holland en sinds een jaar ook in regio Haaglanden.

Organiseren en plannen

‘Studiebegeleiding is het aangrijpingspunt. Zo maken we op een veilige manier contact met jongeren om de onderliggende zorgvraag aan te pakken’, zegt Veen. ‘Voor kinderen is huiswerkbegeleiding makkelijk uit te leggen aan hun vrienden als die vragen waar ze in de middag heengaan.’ Maar de jongeren die bij Ad Astra terecht komen, hebben meer hulp nodig dan het plannen en organiseren van het huiswerk. ‘We hebben ons gespecialiseerd in jongeren met internaliserende problematiek zoals depressies en angsten’, zegt Veen. ‘Voor jongeren die met hun gedrag de situatie voor de andere kinderen onveilig maken, hebben wij hier niet de juiste instrumenten.’

Ondersteuning

De jongeren worden bij Ad Astra aangemeld via de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in de regio, het ZorgAdviesTeam, de sociale teams, een GGZ-instelling of leerplicht. Er zijn drie vormen van ondersteuning: de trainingslocatie, het Onderwijs Zorg Arrangement en het Wendbaar Team. De jongeren op de trainingslocatie gaan nog naar school, maar hebben het wel moeilijk. Veen: ‘Ze zijn al naar een lager niveau gegaan, ze hebben ruzie thuis, er is al van alles aan de hand.’ De jongeren komen vijf dagen in de week na schooltijd naar Ad Astra. ‘Dat biedt structuur, ze krijgen de regie terug’, zegt Veen. Jongeren krijgen ondersteuning van een onderwijscoach – een leraar – en van een zorgcoach, een op hbo- of universitair niveau geschoolde gedragswetenschapper. Deze zorgcoach is de contactpersoon voor de jongere, de school en eventueel andere betrokken instanties. Samen met de jongere stelt de zorgcoach een plan op voor de korte en de langere termijn. Na een paar maanden wordt de begeleiding geleidelijk afgebouwd en na gemiddeld tien tot twaalf maanden is de jongere uit de zorg. ‘We helpen met het schoolwerk, maar daarnaast bespreken wij met de kinderen hoe hun dag was. We zien veel kinderen met problematiek zoals autisme of angststoornissen, die ook gepest zijn. Vaak zijn deze kinderen kwetsbaar en sociaal onhandig.



'We leren de jongeren ook te begrijpen waarom ze vastlopen'

Ze verwachten dat ze ook in nieuwe situaties, zoals op een andere school of bij vrijetijdsbesteding, gepest zullen worden.'

Onderwijs Zorg Arrangement

Het Onderwijs Zorg Arrangement (OZA) is bedoeld voor jongeren die thuiszitten. Het arrangement houdt concreet in dat de jongere op de locatie van Ad Astra werkt aan het programma dat de school aandraagt. De jongere blijft ingeschreven bij de school en de school blijft eindverantwoordelijk voor het onderwijsproces. 'Het vakkenpakket komt van de eigen school, en de toetsen ook. Die worden door de eigen school nagekeken', zegt zorgcoach Maaïke de Vries. 'Elke paar maanden is er een gezamenlijk overleg met de school, het samenwerkingsverband, leerplicht en andere betrokkenen. Het doel is uit te zoeken wat er nodig is om deze jongeren een diploma te laten halen. Dat kan het volwassenenonderwijs zijn, een mbo-opleiding of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Als er maar een diploma komt, zodat ze verder kunnen.' Ad Astra heeft een constructieve relatie met leerplicht. De Vries: 'De mensen van leerplicht denken mee over vervolgstappen en hebben meer zicht op opleidingsmogelijkheden dan ik. Ze kennen ook de opleidingen buiten de regio waar wij werken.' Een jongere in een OZA is idealiter minimaal drie dagen in de week bij Ad Astra op locatie. 'Dan bereik je het meest', zegt De Vries. 'Maar dat is niet altijd mogelijk. De jongeren associëren schoolwerk met de hele schoolsetting en dat roept angst en verdriet op. Het is soms al een hele overwinning dat ze hier überhaupt naartoe komen. In zo'n geval bouwen we het rustig op.' Het gaat niet alleen om het opnieuw "schoolrijp" maken van een jongere, benadrukt De Vries. 'We leren de jongeren ook te begrijpen waarop ze vastlopen en we leren ze vaardigheden aan waarmee ze problemen kunnen voorkomen en waarmee ze een succesvolle overstap naar onderwijs kunnen maken. We werken altijd vraaggericht en kijken per jongere wat er nodig is. Bij de aanmelding overleggen de onderwijs- en de zorgcoach met de jongere, ouders, school en eventueel andere hulpverleners. Eigen motivatie is belangrijk. Bij de intake maken we met alle partners afspraken over de aanpak.'

De ondersteuning van Ad Astra

Ad Astra biedt jongeren die vastlopen of dreigen vast te lopen op drie manieren ondersteuning.

- De Onderwijs Zorg Arrangementen (OZA) zijn bedoeld voor jongeren die niet meer naar school gaan. Bij een OZA wordt het onderwijsgedeelte betaald door de school waar de jongere ingeschreven staat en het zorgtraject door de gemeente waar de jongere woont.
- De Wendbare Teams zijn ambulante teams die worden ingezet waar de vraag ligt. Dat kan bij het kind zijn of in het gezin, of op bijvoorbeeld een sportvereniging. Het Wendbaar Team kan worden ingezet ter overbrugging naar, bij afronding van of voor extra ondersteuning thuis bij een Onderwijs Zorg Arrangement.
- Op de trainingslocatie krijgen jongeren naast een individueel zorgtraject, waarin aan persoonlijke leerdoelen wordt gewerkt, studiebegeleiding. Daardoor ontstaat geen achterstand op school. De ouders betalen een bijdrage voor de studiebegeleiding.

De trainingslocatie en het OZA richten zich vooral op leerlingen van het voortgezet onderwijs, de Wendbare Teams ondersteunen kinderen van alle leeftijden. Binnenkort gaat hij ook daarmee aan de slag. 'Noah kan alles', zegt Doorson. 'Hij is slim, leert makkelijk. Maar hij heeft problemen met onder meer op tijd komen en afspraken nakomen. We bouwen daarom zijn werktijden langzaam op.'

Individuele aandacht

Het OZA is succesvol, de jongeren stromen gemiddeld na acht maanden uit. 'Het merendeel stroomt uit naar het vso', zegt

Jonne

Een van de huidige leerlingen met een Onderwijs Zorg Arrangement is Jonne Knoop. Zij is 16 jaar en gaat sinds mei naar Ad Astra. 'Ik zat op de havo en ik werd er gepest. Dat begon al in de brugklas. Ik had niet echt aansluiting bij de andere kinderen. Dat ik een eigen stijl heb, onder meer in kleding, en ik me niet aan de massa wilde aanpassen, maakte het niet makkelijker. In de tweede heb ik gevraagd of ik naar een andere klas mocht, samen met twee vriendinnen. Ik werd toen heel erg gepest via sociale media, ze zeiden heel nare dingen over ons. In de derde ging het toen wel, maar in de vierde worden alle klassen weer opgesplitst omdat je vakkenpakketten krijgt, en toen zat ik weer met de pesters uit de brugklas en uit de tweede in de klas. Ze deden het heel sneaky, tegen je aan duwen in de gang, of als de leraar je naam zei, zachtjes iets gemeens over je zeggen.' Jonne ontwikkelde een angst voor school en voor groepen. 'Toen ben ik in deeltijd behandeld bij de GGZ. Dat was drie keer in de week een middag, dan gingen we koken en sporten, ook praten.' Daarnaast startte Jonne met het Onderwijs Zorg Arrangement van Ad Astra. 'In het begin was het wel een overgang. Maar ik ben nu gewend en het voelt fijn.' Jonne wordt

door twee leraren begeleid en door zorgcoach Maaïke de Vries. 'Ik maak de planning samen met Maaïke, maar ik vul veel zelf in. De leraar controleert wat ik doe. De spanning is nu veel minder.' Wanneer Jonne weer naar school gaat, en welke school dat dan wordt – bijvoorbeeld het mbo of het volwassenenonderwijs – is voorlopig nog niet duidelijk.

'We gaan langzaam kijken naar vervolgstappen', zegt De Vries tegen Jonne. 'Het doet je goed om weer te leren, je hersens te gebruiken, je krijgt er zelfvertrouwen van. Je werktempo ligt veel hoger dan in het begin. En je hebt hier ook contact gemaakt met een andere leerling. Dat is ook positief.' Jonne: 'In de pauze praten we met elkaar. Er zijn kaartjes met vragen erop, dat werkt goed.' Het traject van het Onderwijs Zorg Arrangement heeft opgeleverd dat Jonne minder stress ervaart. 'Eerst raakte ik in paniek als ik schoolwerk moest doen, maar nu vind ik het weer leuk om te leren. Het wordt langzaam opgebouwd, je voelt niet echt een druk. Op school is dat anders, daar houden leraren er geen rekening mee dat andere leraren ook toetsen opgeven en heb je soms vier toetsen op een dag.'

onderwijscoach Eric Verburg. 'Meteen van de eigen school naar het vso gaan, zou vaak niet werken. Dan komt het kind direct weer in een schoolsetting terecht en die was juist beangstigend. Er is bij deze jongeren een overbruggingsperiode met een zorgstructuur nodig.' Naast zijn werk bij Ad Astra geeft Verburg les aan het vso. 'Het vso is toch een school. Er is bij Ad Astra meer tijd om één op één met een leerling te werken. Het vso is aanbodgericht en er is minder aandacht voor het welbevinden van leerlingen. Ook zitten ze in een groep, hier krijgen ze individuele aandacht. Wel maken we hier de jongeren klaar voor de vso-setting.' Veen voegt eraan toe dat de overstap van een reguliere school naar een vso lastig is voor sommige jongeren die zijn vastgelopen. 'In een OZA brengen we eerst rust door een aanpak waarbij de jongere met maar één of twee medewerkers te maken heeft. Als de jongere er klaar voor is, kan er een overstap gemaakt worden naar een aanpak waarbij meerdere mensen hem of haar begeleiden. En dat is dus de school.'

Verbinden

Scholen bieden vaak ook zelf ondersteuning aan leerlingen die het moeilijk hebben. 'Passend onderwijs legt een druk op scholen om leerlingen binnen te houden. Ze doen echt hun best', zegt Veen. 'Maar de scholen hebben niet altijd de middelen in huis om ondersteuning te kunnen vormgeven.' Volgens Verburg is het probleem dat de schoolsetting op zichzelf niet verandert. 'Dan komt de jongere toch weer dezelfde gezichten tegen, en dat roept spanning op. Op reguliere scholen kunnen de docenten niet altijd goed omgaan met jongeren die niet alleen een onderwijs-, maar ook een zorgbehoefte hebben.' Ad Astra verbindt

'Waar het kan, stappen we in bij beginnend verzuim'

deze sectoren. Veen: 'De medewerkers bij Ad Astra hebben meestal een achtergrond of werkervaring in zowel de zorg als in het onderwijs. Dat helpt om beide talen te spreken.'

Nieuwe aanpakken

Ad Astra zoekt steeds naar nieuwe mogelijkheden om zo snel mogelijk te kunnen ingrijpen. Liefst nog voordat er iets aan de hand is. Zo is onderwijsspecialist Anna Reijmers bezig met het ontwikkelen van een kijkwijzer voor leerkrachten in het basisonderwijs. 'Hoe kun je kinderen die risico lopen op problemen in het voortgezet onderwijs, vroeg signaleren?' Ook verzorgt Ad Astra een praktische training voor de overstap van het basis naar het voortgezet onderwijs. Reijmers: 'Daarin gaan we in op thema's als "een nieuwe start maken op een school", en vaardigheden om te leren leren. En we kijken naar praktische zaken, zoals hoe je je tas inpakt en welke route je moet fietsen naar school. Het is belangrijk preventief te werk te gaan.' Op termijn wil Veen een "pestpoli" oprichten. 'Ik zoek nog naar een goede naam. We willen het pesten anders aanpakken dan de huidige programma's doen.'

Jonge mantelzorgers willen gezien worden



TEKST SEP SCHAFFERS ILLUSTRATIE WELMOET DE GRAAF

Kinderen en jongeren die opgroeien met een langdurig ziek, verslaafd, lichamelijk of geestelijk beperkt familielid, nemen vaak automatisch de rol van mantelzorgers op zich. Bij overbelasting trekken ze niet aan de bel, ze vinden het 'normaal' om voor hun ouders, broertje of zusje te zorgen. Hoe herken je jonge mantelzorgers en welke hulp hebben ze nodig? Ingrado Magazine sprak hierover met verschillende professionals en een jonge mantelzorger.



Bijna een kwart van de kinderen en jongeren tot 25 jaar heeft een ouder of ander familielid met een chronische ziekte, verslaving, stoornis of beperking (rapport Kinderombudsman mei 2018 Hoor je mij wel?*) en 1 op de 10 is daadwerkelijk mantelzorger. Alle aandacht gaat uit naar het zieke en kwetsbare familielid en zelf worden deze jonge mantelzorgers vaak over het hoofd gezien. Ze hebben taken en verantwoordelijkheden die eigenlijk niet bij hun leeftijd en ontwikkeling passen. Hierdoor kunnen emotionele problemen of gedrags- en leerproblemen ontstaan. Problemen die met de juiste hulp en ondersteuning voorkomen kunnen worden.

Eva is het expertisecentrum voor mantelzorgondersteuning in Leiden en omgeving en richt zich sinds een paar jaar actief op jonge mantelzorgers. Met de voorlichtingscampagne 'Ik zorg voor' en scholingsbijeenkomsten voor (zorg)instellingen en scholen wil het centrum bereiken dat jonge mantelzorgers eerder worden herkend en erkend. Wilrieke Wildeman is een van de adviseurs bij Eva en heeft veel contact met jonge mantelzorgers. 'Ze nemen uiteenlopende taken op zich, van persoonlijke verzorging en huishoudelijk werk tot aandacht geven en het bieden van een luisterend oor. Soms kan dat leiden tot gevoelens van onveiligheid en onduidelijkheid, bijvoorbeeld wanneer een moeder door haar alcoholverslaving niet meer aanspreekbaar is als haar kind uit school komt. Door veel te zorgen vóór of zich zorgen te maken óm hun vader of moeder komen kinderen niet meer toe aan hun eigen ontwikkeling. Dat is een groot verschil met volwassen mantelzorgers.'

Jonge mantelzorgers vinden het vanzelfsprekend om voor een zieke ouder te zorgen. Maar tegelijkertijd willen ze graag gezien en geholpen worden. Dat blijkt ook uit het verhaal van Marieke (24). Op de basisschool maakte ze zich al zorgen om haar moeder die chronisch ziek is. Spanningen thuis reageerde ze op school af met driftbuien. Op de middelbare school nam ze steeds meer zorgtaken op zich. Ze lette op het eten en drinken van haar moeder, luisterde naar haar verhalen en stimuleerde haar om contact met de buitenwereld te houden. Als haar moeder in het ziekenhuis lag, ging ze elk bezoeken naar haar toe. 'Soms zei ik tegen mijn klasgenoten dat het thuis niet zo goed ging, maar verder merkten ze niets aan mij. Ik verzuimde ook nooit.' Tijdens

'Jonge mantelzorgers vinden het vanzelfsprekend om voor een zieke ouder te zorgen'

haar hbo-studie Toegepaste psychologie werd Marieke overspannen en kwam in contact met expertisecentrum Eva. Daar ontmoette ze andere jonge mantelzorgers. 'Ik kreeg altijd maar de vraag: hoe gaat het met je moeder? Nooit eens vroeg iemand: hoe gaat het nou met jou? Dat werd meteen herkend. Iedereen had ook last van hetzelfde schuldgevoel: dat je nooit genoeg doet. Door gesprekken met Wilrieke kwam ik erachter dat ik meer voor mezelf moest kiezen.'

Niet cool

Volgens Wildeman zeggen kinderen meestal niets over hun thuissituatie omdat ze niet willen opvallen. 'Het is niet cool om over je zieke moeder te praten. Je wilt niet anders zijn dan de rest. Jonge mantelzorgers weten meestal niets over instanties die kunnen bijspringen om hen te ontlasten. Ouders kunnen dat om allerlei redenen afhouden. Het gebeurt ook regelmatig dat ouders hun kind steunen bij ziekteverzuim of het thuishouden omdat hij of zij zich onveilig voelt. Daarom is een gezinsgerichte benadering van leerplicht en jeugdhulpverlening in dergelijke situaties van belang.'

Sibylle Tax is jeugd- en gezinswerker/MEE in Oegstgeest en onderzoekt in haar gesprekken met ouders en kinderen per definitie hoe de thuissituatie is en of er sprake is van overbelasting. Als een jongere veel huishoudelijke taken verricht, moeilijk weg van huis kan, veel spijbelt of onverklaarbaar gedrag vertoont, maakt ze dat bespreekbaar. 'Dan vraag ik het rechtstreeks of zeg ik bevestigend: het is zo dat je zorgt voor.' Bij vluchtelingenkinderen is ze nog meer gespist op overbelasting aangezien hun ouders meestal sterk op hen leunen. Vaak moeten deze kinderen tolken, soms zelfs bij echtscheidingen, en begeleiden ze hun ouders naar het ziekenhuis en allerlei instanties.

Meestal zijn kinderen zich niet bewust van hun rol als mantelzorger en daardoor is het lastig bespreekbaar. Als ouders psychische problemen hebben of verslaafd zijn, is het vaak nog moeilijker om erover te praten vanwege gevoelens van schaamte. Tax kreeg te maken met een 15-jarige jongen die bij zijn alcoholverslaafde vader woonde. 'De jongen was zelf ook op weg om verslaafd te worden. Hij had strafbare feiten gepleegd en was door veelvuldig verzuim bij leerplicht terechtgekomen. Thuis deed hij de boodschappen, kookte voor zijn vader en maakte zich zorgen om hem. Ik merkte dat hij een vaderfiguur miste en al vroeg de rol van jonge mantelzorger op zich had genomen. Door deze jongen naar een psycholoog te verwijzen, hoop je dat hij inzicht in patronen krijgt en in de toekomst zijn eigen keuzes kan maken.'

Doorvragen

Erica Handofsky is zorgcoördinator op Visser 't Hooft Lyceum in Leiderdorp. Ze is alert op signalen die kunnen duiden op overbelasting zoals psychosomatische klachten, bijvoorbeeld buikpijn en hoofdpijn, of absentie die grillig verloopt. 'Het is belangrijk om door te vragen zonder een waardeoordeel te geven.'

*‘Ik kreeg altijd
maar de vraag:
hoe gaat het
met je moeder?
Nooit eens vroeg
iemand: hoe gaat
het nou met jou’*



Aan een leerling die steeds zijn jongere broertje van school moet halen, vraag ik dan: ‘hoe doe je dat?’ en ‘hoe vaak gebeurt dat?’. Een meisje dat regelmatig wegbleef, bleek een moeder te hebben die een chemokuur kreeg. Ze kwam te laat op school omdat ze moest helpen met wassen en aankleden of ze kwam helemaal niet naar school. Haar moeder meldde haar dan ziek.’ Handofsky en haar collega’s zijn alerter geworden op jonge mantelzorgers sinds expertisecentrum Eva een voorlichtingsbijeenkomst op school heeft georganiseerd. ‘We herkennen ze eerder en houden meer rekening met de thuissituatie. We geven al naar gelang de situatie ondersteuning in de vorm een aangepast rooster, verlichting in uren of de mogelijkheid om alleen de basisstof te volgen. Voorop blijft staan dat elk kind leerplichtig is; samen met de leerplichtambtenaar, de ouders en het kind maken we hierover afspraken.’

Samenwerken

Niet alle scholen zijn zich voldoende bewust van het bestaan van jonge mantelzorgers en dan komt de oorzaak van het verzuim pas aan het licht tijdens een gesprek met de leerplichtambtenaar. Die ervaring hebben leerplichtambtenaren Karin Hikspoors en Astrid Janssen in de gemeente Asten en Someren geregeld. Hikspoors: ‘Jongeren kunnen heel ver gaan voordat ze iets laten merken. Soms mogen ze van hun ouders zelfs niets zeggen; ze zijn heel loyaal. Recent kreeg ik te maken met een meisje dat verzuimde omdat ze geld moest verdienen voor haar drugsverslaafde moeder met psychiatrische problematiek. Ze vertelde niet wat er thuis speelde. Het kostte veel moeite om haar weer terug naar school te krijgen.’



Beide leerplichtambtenaren hebben een maatschappelijk werk-achtergrond en werken nauw samen met jongerenwerkers en jeugdhulpverlening. Ze kijken niet alleen naar het verzuim maar ook naar de thuissituatie en gaan zo nodig op huisbezoek. Janssen: ‘We inventariseren wat er aan de hand is en betrekken het thuisfront erbij. Wanneer jongeren

mantelzorgtaken hebben, is het belangrijk dat hier erkenning voor komt, om te voorkomen dat ze nog meer gaan zorgen. Vaak kunnen ze deze taken niet automatisch overgeven, daar is hulp bij nodig. We zijn voor maatwerk en een creatieve aanpak. Een jongere kreeg bijvoorbeeld een stageplek op de school van zijn zusje, zodat hij haar na afloop mee naar huis kon nemen. Dan sla je twee vliegen in een klap.’ Tegen andere leerplichtambtenaren zeggen beiden: kijk niet alleen naar de handhaving. Ga in gesprek en onderzoek wat er aan de hand is. Praat met het kind en zijn ouders en breng zorg en onderwijs bij elkaar.

Wildeman zou in dit verband graag zien dat school een plek wordt waar kinderen hun verhaal kwijt kunnen. ‘Als jonge mantelzorgers niemand hebben om mee te praten, sluiten ze zich op in hun eigen leefwereld. Als leerkrachten weten wat er thuis speelt, zou school zou een fijne plek kunnen worden waar ze zelf centraal staan.’

*In reactie op het rapport Kinderombudsman Hoor je mij wel? schreef minister Hugo de Jonge van VWS in juni 2018 in een brief aan de Tweede Kamer dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd erop zal toezien dat extra aandacht wordt besteed aan toepassing van de kindcheck in de GGZ. Ook wil de minister bespreken hoe de kindcheck in wijkteams kan worden toegepast en de ondersteuning van jonge mantelzorgers kan verbeteren door mentoren in te zetten.



Meer informatie

- wijzijneva.nl/voor-mantelzorgers/jonge-mantelzorgers
- Vanzelfsprekendjnz.nl
- Jmzpro.nl
- Mezzo.nl
- Kinderombudsman.nl > Hoorjemijwel?
- Ingrado.nl > Factsheet JMZ

RECHTEN & PLICHTEN

Carolien de Bruin, juridisch adviseur van Ingrado, informeert u over actuele juridische zaken. Hebt u ook een vraag? Gebruik het vragenformulier op www.ingrado.nl en u krijgt per mail of telefoon antwoord.



TEKST CAROLIEN DE BRUIN

Onderwijs op een andere locatie

Minister Slob heeft in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven twee onderwerpen uit de concept-wet Onderwijs op een andere locatie te gaan uitwerken. Het eerste is de overheveling van de financiering naar het particulier onderwijs. Het bevoegd gezag van de school kan in overleg met het samenwerkingsverband, particulier onderwijs inkopen voor een leerling die dat tijdelijk nodig heeft. Het tweede onderwerp is het vormen van thuisonderwijs. In de nieuwe situatie stellen ouders die hun kind thuisonderwijs willen geven, een onderwijsplan op. Dat sturen ze naar de Onderwijsinspectie die het beoordeelt en, indien akkoord, eerst een verklaring afgeeft en na nader onderzoek een definitief advies. Met die verklaring gaan de ouders weer naar de gemeente die het kind vervolgens inschrijft als 'volgt voorlopig thuisonderwijs'. Nadat de inspectie een positief advies heeft afgegeven wordt deze inschrijving definitief. Jaarlijks moeten de ouders de vorderingen van hun kind overleggen aan de inspectie, evenals een nieuw onderwijsplan.

Kinderen in de basisschoolleeftijd mogen les krijgen van hun ouders mits zij een opleiding op hbo-niveau hebben. Voor kinderen in de vo-leeftijd moeten ouders gebruik maken van bevoegde vakdocenten. Hiermee zal de vrijstelling op grond van artikel 5 onder b Lpw vervallen en wordt het voor een ieder die kan voldoen aan de voorwaarden, mogelijk om thuisonderwijs te bieden.

De voorstellen voor topsporters en top-talenten zijn nog niet verder uitgewerkt. Dat geldt ook voor langdurig verblijf in het buitenland, zoals wereldreizen.

Geactualiseerde MAS

De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) is aangescherpt en AVG-proof gemaakt. M@ZL (Medische advisering ziekgemelde leerling) is opgenomen als erkende interventie bij schoolziekteverzuim. In de bijlagen is de werkinstructie Melding Sociale Verzekeringsbank (SVB) opgenomen. Een leerplichtambtenaar kan bij schoolverzuim van leerlingen van 16 en 17 jaar een melding doen bij de SVB, die vervolgens kan overgaan tot stopzetten van de kinderbijslag. Zie www.ingrado.nl

Afwijking onderwijstijd (Varia-wet)

In augustus 2018 is de wet van kracht geworden die regelt dat ook in het regulier onderwijs kan worden afgeweken van de onderwijstijd. De Onderwijsinspectie heeft aan deze wet een beleidsregel toegevoegd die aangeeft voor welke categorieën leerlingen dit geldt. Categorie b en d zijn voor leerplicht van belang. B betreft leerlingen die vanwege noodzakelijke medisch of paramedisch geïndiceerde behandeling of als gevolg van een ziekte niet in staat zijn de volle schooltijd aanwezig te blijven of te blijven deelnemen aan het voor hem bestemde onderwijs. Formeel betreft dit niet de leerlingen die om psychische redenen niet in staat zijn volledig onderwijs te volgen. Zij vallen onder categorie d: 'andere situatie dan onder a, b en c'. Deze categorie vereist dat er een ontwikkelingsperspectief geformuleerd wordt en een plan van aanpak en vervolgens een akkoord van de inspectie voor afwijking onderwijstijd. Hiermee worden de onderwijsbelangen van de leerlingen die niet volledig kunnen deelnemen, geborgd doordat hier duidelijke afspraken over worden gemaakt.

Zie <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijstijd/documenten/publicaties/2018/07/30/beleidsregel-inzake-het-instemmen-met-afwijking-onderwijstijd>

Arie Slob

**Minister voor
basis- en voortgezet onderwijs
en media**



L

Leerplicht gaat over het recht op onderwijs voor kinderen. Als u een bedreiging voor het recht op onderwijs van kinderen zou kunnen wegnemen, welke zou dat zijn?

'Ik gun ieder kind de kans om zich op school te ontwikkelen, te midden van leeftijdsgenoten. Het zou mij veel waard zijn als de systemen en financieringsstromen in onderwijs en zorg nooit meer een belemmering zijn om een kind te bieden wat nodig is.'

Vindt u de handhaving van de Leerplichtwet een terechte taak voor de overheid?

'Jazeker! In brede zin is de handhaving van wetten een overheidstaak, daar hoort het thuis. En de bescherming van het recht op onderwijs voor kinderen vind ik een heel belangrijke en prachtige taak voor de overheid.'

Ziekteverzuim op school kan een signaal zijn voor schooluitval en dreigend thuiszitten. Zou de leerplichtambtenaar ook een rol moeten hebben bij de controle op ziekteverzuim?

'Wat mij betreft niet meer dan nu. Scholen kunnen een melding doen als zij vermoeden dat ziekteverzuim een

signaal is van andere problematiek. Dat is een belangrijke route. Maar in eerste instantie zijn de school en de GGD aan zet bij ziekteverzuim. Het belang en de waarde van goed samenspel tussen school, arts en leerplicht zie je mooi terug in de succesvolle M@ZL-aanpak.'

Het toezicht op verlof voor vakantie of vrije dagen vraagt veel tijd van leerplichtambtenaren. Kan het onderwijs anno 2018 niet beter zelf toezicht houden op verlof, zoals dit ook in de pilot Flexibilisering van de onderwijstijden is opgepakt?

'Er is veel te zeggen over luxeoverzuim en de flexibilisering van onderwijstijd, meer dan in een paar zinnen kan. Ik zie dat scholen ruimte zoeken in de invulling van de onderwijstijd. En ouders vinden het soms vervelend dat ze gebonden zijn aan schoolvakanties. Ik vind het goed als scholen zoeken naar lokaal en individueel maatwerk, maar dat moet vanuit een onderwijsinhoudelijke drijfveer gebeuren. Flexibiliteit mag niet ten koste gaan van kwaliteit. Zo kijk ik ook naar de verschillende rollen. Scholen zorgen voor de kwaliteit van het onderwijs en ik wil hun taak niet onnodig verzwaren. Ik zie echt de meerwaarde van een onafhankelijke partij die toezicht houdt op de leerplicht. Wanneer de pilot met flexibele onderwijstijd in het basisonderwijs eind dit jaar afloopt, ga ik hier graag verder over in gesprek.'

Is de overstap van primair naar voortgezet onderwijs een onderwerp op uw agenda? Zo ja, hoe geeft u daar vorm aan?

‘Ik hoop dat de leerplichtambtenaar steeds meer gezien zal worden als een belangrijke voorvechter voor het recht op onderwijs’



‘Ja, want de overgang van basisschool naar middelbare school is een belangrijk moment in het leven van kinderen. Een goede overgang begint bij een goed basisschooladvies, met de centrale eindtoets als een soort check. Als de resultaten van de eindtoets erop wijzen dat een leerling meer aan kan dan wat de basisschool adviseerde, moet de basisschool het advies heroverwegen. In het vo is het belangrijk dat de leerlingen in een klas komen waar ze op hun plek zijn: een homogene brugklas of juist een breder samengestelde brugklas. Via een subsidieregeling maakt OCW doorstroomprogramma’s po/vo mogelijk, zodat leerlingen die net een extra zetje nodig hebben in het po extra voorbereid worden op de overstap, en in het vo extra ondersteuning krijgen om daar goed te ‘landen.’

Wat ziet u als grootste uitdaging bij het organiseren van passend onderwijs?

‘Bij de transitie naar passend onderwijs is eerst veel energie gaan zitten in het inrichten van het systeem. Nu moeten we nog een slag maken: leraren en schoolleiders moeten betrokken zijn bij de keuzes die samenwerkingsverbanden maken en voor ouders moet helder zijn wat ze kunnen verwachten van een school – en ook wat niet. Daar is nog veel winst te behalen.’

Wat is voor u de meerwaarde van een branchevereniging als Ingrado?

‘Leerplichtambtenaren kunnen jongeren net het duwtje in de rug geven dat ze nodig hebben om door te zetten

of ze kunnen tijdig signaleren dat kinderen uit dreigen te vallen. Dat kan zoveel verschil maken in het leven van kinderen. Het werk van Ingrado versterkt de beroepsgroep en brengt kennis en ervaring samen.’

Hoe ziet u de toekomst? Spreken we dan nog over leerplichtambtenaren of over leerrechtambtenaren of ziet u het wellicht nog anders?

‘Hoe we het noemen vind ik niet zo belangrijk, maar ik hoop dat de leerplichtambtenaar steeds meer gezien zal worden als een belangrijke voorvechter voor het recht op onderwijs.’

Welke tip/welk advies wilt u leerplichtambtenaren meegeven?

‘Leerplichtambtenaren hebben een unieke positie. Wees niet te bescheiden, zou ik willen zeggen. Spreek niet alleen ouders en leerlingen aan als er sprake is van ongeoorloofd verzuim, maar benadruk ook bij scholen en jeugdhulp dat zij de plicht hebben om alles uit de kast te halen om kinderen het onderwijs te geven waarop zij recht hebben.’

Welke vraag zijn we u vergeten te stellen en zou u graag beantwoorden?

‘Misschien mag ik nog een oproep doen. We hebben nog altijd duizenden kinderen in Nederland die thuiszitten in plaats van naar school gaan. Blijf je voor deze kinderen inzetten en als er nog geen goede regionale afspraken zijn, ga daarmee aan de slag, samen met scholen!’

Methodisch werken

Wat is het en waarom moeten we het willen?



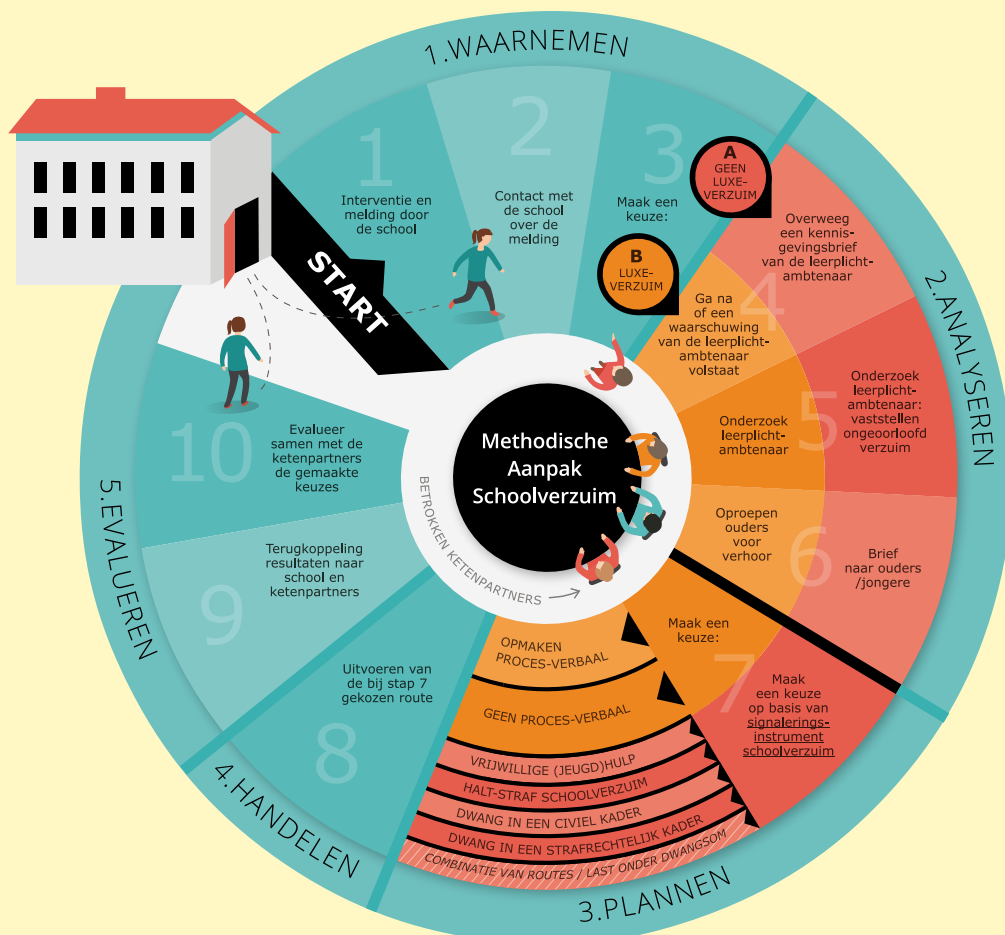
TEKST YOLANDE VAN DER REE ILLUSTRATIE WELMOET DE GRAAF

Een van de speerpunten van Ingrado is het stimuleren van het professioneel handelen en de professionaliteit van leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers.

Uit een scan van Regioplan onder de leden blijkt de behoefte daaraan groot.

‘Als je wil professionaliseren, is methodisch werken noodzakelijk’,

zegt Maartje Timmermans van Regioplan. Maar wat is dat eigenlijk, methodisch werken? En ben je goed bezig als je werkt volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)?



Aan tafel zitten Selma Hulst, beleidsmedewerker bij Ingrado, Jos Lubberman - senior-onderzoeker bij Regioplan en mede-ontwikkelaar van de MAS - en Maartje Timmermans, senior-onderzoeker bij Regioplan, deed onderzoek naar methodisch werken binnen de jeugdreclassering. Zij buigen zich over de vraag wat nu precies methodisch werken is, waarom je het zou moeten willen en hoe dat er binnen het werkveld van leerplicht uit zou kunnen zien.

Niet uniform

De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) is een aanzet tot methodisch werken in het leerplichtdomein. Lubberman: 'Heel gechargeerd kunnen we stellen dat iedere leerplichtambtenaar handelende naar eigen eer, inzicht en geweten. Dat kan leiden tot willekeur en dat moeten we niet willen. We willen dat iedere leerling die in Nederland verzuimt, in een vergelijkbare situatie op vergelijkbare wijze wordt behandeld. Ongeacht de gemeente waarin hij woont en ongeacht de leerplichtambtenaar die hij treft. De behandeling moet overal doelgericht en bij de situatie passend zijn. Dat laatste betekent dat een aanpak van schoolverzuim nooit uniform kan zijn. De concrete invulling verschilt per situatie en per persoon.'

Timmermans: 'Als je wil professionaliseren, is methodisch handelen noodzakelijk. Methodisch werken zorgt ervoor dat niks vergeet en dat je jezelf altijd vragen blijft stellen, blijft reflecteren op wat je doet. Waarom doe ik wat ik doe en hoe weet ik dat ik de goede dingen doe? Heeft mijn interventie gewerkt zoals bedoeld? Als je jezelf voortdurend die vragen stelt, ben je al een heel eind.'

'Een methodische aanpak van schoolverzuim kan nooit uniform zijn'

Samenhang

Lubberman: 'Binnen de MAS kijken we na elke fase of de inzet het gewenste effect heeft gehad. De evaluatie van de voorliggende fase is bepalend voor de aanpak in de volgende fase. We gaan via analyseren naar handelen. In de praktijk kan dat soms best lastig zijn; we willen zo graag snel in actie komen.' De MAS is geen keurslijf, maar een kapstok, een referentiekader, meent Hulst. 'Als je de fases van de MAS doorloopt toets je voortdurend of je doet wat moet. De fases hangen nauw samen, ze kunnen niet los van elkaar doorlopen worden. Als je de beschikbare informatie bijvoorbeeld niet goed analyseert, kun je de fases die daarop volgen ook niet goed uitvoeren.'

Timmermans: 'Binnen methodisch werken zal de professional altijd zelf blijven nadenken en eigen afwegingen blijven maken. In die zin kan methodisch werken ook nooit een uniforme werkwijze betekenen. Zeker niet in het leerplichtdomein. Je werkt met jongeren en hebt te maken met de situatie waarin zij opgroeien.'

Lubberman: 'Binnen de MAS is juist ruimte voor maatwerk, juist omdat de werkwijze methodisch is. Omdat je weet dat je de juiste stappen zet, kun je zelf invulling geven aan de wijze waarop je die zet. Als je maar steeds evalueert en reflecteert. Hoe ging het? Wat werkte wel en wat niet en hoe pak ik het de volgende keer aan?'

Onderzoek professionalisering

Om meer zicht te krijgen op de wijze van professionalisering, de professionaliseringsbehoefte en het methodisch handelen binnen leerplicht en RMC heeft Ingrado Regioplan gevraagd de leerplichtambtenaren en RMC-consulenten te enquêteren over deze onderwerpen. 500 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld.

Enkele uitkomsten

- De respondenten vinden professionaliseringaspecten belangrijk. Zij hebben dan ook bijna allemaal meerdere professionaliseringsactiviteiten ondernomen in het afgelopen jaar, waaronder vaak het volgen van cursussen en/of trainingen.
- De respondenten zijn er veelal van overtuigd dat professionalisering hen verder helpt in hun werk; zij zijn dan ook gemotiveerd om zichzelf verder te scholen.
- Veel respondenten verwachten hulp van Ingrado bij het realiseren van hun professionaliseringsbehoefte.
- In vergelijking met RMC-medewerkers lijken leerplichtambtenaren methodischer te werken. Zo leggen leerplichtambtenaren vaker vast welke instrumenten of interventies zij inzetten in een specifieke situatie, en werken ze vaker op basis van bewezen effectieve methoden en protocollen.
- Respondenten geven aan graag verder te professionaliseren en effectieve methoden in te zetten voor hun werkzaamheden. Ze zetten naar eigen zeggen echter lang niet altijd effectieve methoden in en reflecteren ook niet altijd op het eigen handelen. Het lijkt erop dat men goed weet, of in elk geval denkt te weten, wat nodig is voor hun werk en hoe methodisch te handelen.

De MAS is recent geactualiseerd. M@ZL (methodische aanpak ziekgemelde leerling) is toegevoegd als bewezen effectieve interventie bij schoolziekteverzuim en er is rekening gehouden met de AVG. Zie verder: www.ingrado.nl/actueel/announcements/de_mas_is_geactualiseerd_wat_is_er_veranderd

Inclusief werkgeverschap



TEKST YOLANTHE VAN DER REE

Nu ook de jongeren in een kwetsbare positie, afkomstig uit het vso en het praktijkonderwijs, tot de doelgroep van RMC behoren, is samenwerking met werkgevers belangrijker dan ooit. Reden voor Ingrado Magazine werkgevers aan het woord te laten die een visie hebben op en zich hard maken voor arbeidsplaatsen voor jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt. ISS Facility Services is zo'n bedrijf. ISS is een facilitair dienstverlener met wereldwijd meer dan een half miljoen medewerkers. En in de Achterhoek hebben productiebedrijven de handen ineengeslagen om kwetsbare werkzoekenden een kans te geven.

ISS - Ons personeel is een afspiegeling van de samenleving

Een echt inclusieve bedrijfscultuur gaat verder dan de symbolische aanwezigheid van werknemers met een handicap. Dat is de stelling van Peter Vos, sinds drie jaar manager sociale innovatie bij ISS. 'ISS wil een inclusief werkgever zijn wat inhoudt dat mensen met afstand tot de arbeidsmarkt actief geworven en begeleid worden. Wereldwijd streven we ernaar een afspiegeling te zijn van de samenleving. Onze medewerkers vinden het belangrijk dat we meer doen dan alleen geld verdienen. En onze klanten vinden het belangrijk dat de mensen die wij inzetten een afspiegeling vormen van de samenleving. Derde reden is dat streven naar inclusie goed voor de Nederlandse samenleving als geheel.'

Reële banen

'Maar', benadrukt Vos, 'het moet wel een gezond verhaal zijn.' Waarmee hij bedoelt dat inclusief werkgeverschap geen liefdadigheid is. Er moeten reële banen zijn. 'We kunnen alleen duurzaam inzetten op mensen met afstand tot de arbeidsmarkt als we een financieel gezond bedrijf blijven. Het moet niet alleen geld kosten, maar ook geld opleveren. We bieden je alle

begeleiding om je taken te leren uitvoeren, maar uiteindelijk moet je passen in een echte baan.'

Binnen de groep werkzoekenden onderscheidt ISS vier categorieën waaronder de jongeren die niet in staat zijn het minimumloon te verdienen zonder ondersteuning. Edwin Klinkert houdt zich namens ISS bezig met het werven en begeleiden van onder anderen deze jongeren voor opdrachtgevers in de regio Amsterdam. Hij heeft overleg met het vso, het praktijkonderwijs en het mbo, regelt de stages en de begeleiding. 'We zorgen zoveel mogelijk zelf voor de begeleiding op de werkvloer. Daar zijn we goed in, onze mensen zijn daar speciaal voor getraind. Ze worden werkbegeleider of leermeester op de werkplek. Inmiddels volgden 75 medewerkers de tweedaagse training.'

Vos: 'Het begeleiden van jongeren is nieuw voor onze medewerkers. Ze moeten altijd kunnen terugvallen op een jobcoach die kennis heeft van hoe jongeren in een dergelijk traject begeleid kunnen worden. Die jobcoaches komen van een externe organisatie. Zij worden ingezet voor zowel de werkbegeleider als voor de kandidaat met een ondersteuningsvraag.'



Samenwerking

De samenwerking met het onderwijs, pro, vso en mbo, komt inmiddels goed van de grond. De contacten met de gemeentes zijn vaak nog moeizaam, vertelt Vos. 'Gemeentes hebben allemaal hun eigen beleid en vaak ook eigen belangen. Niet alle gemeentes zijn er bijvoorbeeld happig op dat we zelf de begeleiding voor onze rekening willen nemen. Dat willen ze zelf doen met de eigen coaches.'

Niet handig, denkt Vos. Want gemeentes en werkgevers hebben elkaar keihard nodig. 'Wij als grote werkgever hebben gemeentes nodig om inclusief werkgever te kunnen zijn. Zonder hen lukt het niet, is het financieel niet haalbaar. We hebben gemeentes nodig die willen samenwerken. In Rotterdam bijvoorbeeld loopt het nu prima. Die gemeente heeft een Europese subsidie voor inclusie aangevraagd en gekregen. Die subsidie is vervolgens geormerkt om werkgevers die de doelgroep vso en pro een stageplaats bieden tegemoet te komen met een implementatie-subsidie. Daarmee kunnen werkgevers mensen aanstellen en faciliteren om jongeren op de werkvloer te begeleiden. Zo moet het, dan werkt het! Als gemeentes het belangrijk vinden deze doelgroep naar werk te begeleiden, doen ze er goed aan om mee te investeren.'

Als je een bedrijf hebt dat het wil, een opdrachtgever die het wil en een gemeente die het wil, kan het mooie dingen opleveren zeggen beide heren. Klinkert: 'Het is heel gaaf om een jongere te zien groeien van een onzekere binnenkomer naar een werknemer die vol zelfvertrouwen rondloopt. Een van onze jongeren rende bij binnenkomst met z'n handen op z'n oren de keuken uit vanwege de drukte. Zijn loonwaarde was 58 procent, nu draait hij voor de volle 100 procent mee. Kassa draaien was in het begin geen optie, nu draait hij er twee tegelijk.'

Voor de toekomst overweegt ISS een vakgerichte opleiding te bouwen voor jongeren voor wie het niet mogelijk is een startkwalificatie te halen. Binnen die opleiding zouden zij certificaten kunnen halen waarmee ze hun positie op de arbeidsmarkt versterken. Klinkert: 'Geef jongeren die zo moeilijk leren de kans zo ver mogelijk te komen!'

Sociaal Ondernemen in de Achterhoek

Lijstenmakerij Martin in Neede is een sociale onderneming. En dit is niet de enige. In de Achterhoek profileren inmiddels zeker vijf bedrijven zich als zodanig. Wat hen bindt is dat ze voornamelijk mensen in dienst hebben 'met een afstand tot de arbeidsmarkt', onder wie jongeren uit het praktijkonderwijs en vso.

Samen bieden ze werk aan zeker 100 mensen met een beperking. Joachim Geerdink houdt zich voor deze ondernemers bezig met de randzaken van het sociaal ondernemerschap. Want daar komt meer bij kijken dan zeggen dat je mensen met een beperking een kans wil bieden.

'Het begint met een groot hart voor mensen', zegt Geerdink. 'En voor mensen met een beperking in het bijzonder. Het begint met denken in kansen in plaats van in beperkingen. Welke mogelijkheden heeft iemand om zich te ontwikkelen en wat kan hij of zij bijdragen aan het bedrijf?'

Begeleiding

Dit betekent niet dat het simpel is om mensen met een beperking te laten integreren in een bedrijf. Geerdink: 'Het vraagt enorm veel begeleiding en aanpassingen, vaak ook van de fysieke inrichting. De inrichting van de werkomgeving is voor iedere medewerker maatwerk. We kijken heel nauwkeurig wat iemand nodig heeft om zich veilig te voelen en prettig te kunnen werken.'

De begeleiding financieren de ondernemers deels zelf en deels uit een bescheiden potje van de gemeentes. Het is een voorwaarde, zegt Geerdink dat de begeleiding wordt gedaan door iemand op de werkvloer. 'Het moeten mensen zijn die de werknemers kennen, die weten waar zij goed in zijn, maar

ook wat hun struikelblokken zijn. Die een woedeaanval kunnen zien aankomen en tussendoor even rustig met iemand kunnen gaan zitten. Naast vaste medewerkers werken we met stagiaires die een mbo-4 opleiding in de pedagogische of maatschappelijke richting doen. Dat werkt ontzettend goed.'

Werk behouden

De sociale ondernemingen in de Achterhoek zijn stuk voor stuk productiebedrijven. Geerdink: 'Naast de lijstenmakerij zijn er mensen uit de verschillende doelgroepen werkzaam in een bedrijf dat moestuintjes in elkaar zet. Elk doosje wordt met de hand gevuld en dichtgevouwen. Dat werk gaat het hele jaar door en hoeft daardoor niet onder grote druk te gebeuren. Een bedrijf dat producten maakt voor supermarkten en bakkerijen heeft kort geleden een machine kunnen terughalen uit Polen. De productie kan weer hier in de regio plaatsvinden. Door samen te werken kunnen we grotere opdrachten aannemen en er zo voor zorgen dat het werk in de Achterhoek blijft. Pieken en dalen vangen de bedrijven gezamenlijk op.'

Hindernissen zijn er ook. Zo is er een chronisch gebrek aan geld voor de organisatie en begeleiding en worden de werkgevers soms 'gek' van de verschillen in regelgeving tussen gemeentes. Hun medewerkers komen uit verschillende gemeentes waardoor er voor iedereen weer andere regels gelden. Geerdink: 'Het is geen onwil, er zijn zeker gemeentes die meedenken. Wat we echter vooral nodig hebben is ruimte om te experimenteren. We zijn bezig met iets nieuws. Dat is een proces van struikelen en weer opstaan. Proberen en opnieuw proberen en leren van je fouten. Die mogelijkheid willen we krijgen. We willen dat gemeentes het belang zien van wat wij doen en mee-investeren. We doen dit vanuit ons hart, maar tegelijkertijd lossen we voor de gemeentes een fiks probleem op. Daar mag best iets tegenover staan.'

Ingrado Magazine zal de komende nummers vaker publiceren over samenwerking met werkgevers. Goede voorbeelden zijn welkom via info@ingrado.nl.

Motie Kwint

Pilots 'minderzelfredzame mbo-studenten' van start



TEKST VOLANTHE VAN DER REE

Aan de oproep van het ministerie van OCW voor de pilots 'tweejarige begeleiding van minderzelfredzame mbo-studenten bij hun start op de arbeidsmarkt' werd ruim gehoor gegeven. Twintig regio's meldden zich aan, acht zijn geselecteerd. Na de zomer zijn de pilots van start gegaan. Ingrado ondersteunt de regio's bij de uitvoering van de pilots, onder meer door bijeenkomsten te organiseren en een onderzoek te starten naar de effectiviteit van gekozen werkwijzen. We spraken de kartrekkers van drie regio's en de verantwoordelijk beleidsmedewerker van OCW.

Fons Cammaert, OCW - coördinerend beleidsmedewerker bij de directie mbo

Wat waren de selectiecriteria voor deelname aan de pilot?

'Wat in elk geval in het plan moest zitten is de samenwerking in de regio. Naast de samenwerking tussen mbo-instellingen en RMC-regio's ook de samenwerking met het arbeidsmarktdomein, zoals de gemeentelijke diensten Werk en Inkomen en werkgevers. Hoe dat uitpakt zal per regio verschillen. Daarom hebben we Ingrado onder meer gevraagd om zogenoemde leercirkels te organiseren waarin de regio's ervaringen, werkwijzen en good practices uitwisselen. Aan de leercirkels zullen zowel de geselecteerde regio's deelnemen als ook de regio's die niet deelnemen aan de pilot.'

Wat verwacht je dat de pilot gaat opleveren?

'Ik hoop en verwacht dat alle partijen op zoek gaan naar wat nu echt werkt. En dat ze daarbij flink tegen de randjes van de eigen verantwoordelijkheid aan zullen kleuren en soms er misschien zelfs een beetje overheen. Ik verwacht dat wat nodig is voor de doelgroep soms zal schuren met wat kan volgens wet- en regel-

geving. Daar moeten we dan uiteraard naar kijken. Ondertussen roep ik de regio's op om binnen de mogelijkheden van het huidige stelsel zo veel mogelijk durf te tonen. Ik ben ervan overtuigd dat we met elkaar – rijksoverheid, onderwijs, gemeente en werkgevers – nog veel meer op zoek kunnen naar creatieve oplossingen voor deze groep jongeren.'

Nadine van der Sluis, RMC-regio 21 (agglomeratie Amsterdam) en Dirk Huiberts, ROC van Amsterdam

Deelnemers: Gemeente Amsterdam als centrumgemeente, ROC van Amsterdam en ROC TOP en regionale partners.

Waarom hebben jullie je aangemeld?

Van der Sluis: 'Binnen het huidige College van B en W van de gemeente Amsterdam is veel aandacht voor kwetsbare jongeren. 'Kansengelijkheid' is een sleutelwoord in het collegeprogramma en er is een wethouder die mbo en aansluiting arbeidsmarkt in haar portefeuille heeft. Logisch dus dat een motie om de gemeente aan te melden voor deelname aan de pilot breed gesteund werd in de raad. De andere reden is dat binnen de gehele RMC-regio de aandacht verschuift van terugdringen van voortijdig schoolverlaten (dat hebben we ondertussen best goed voor elkaar) naar de doorstroming van onderwijs naar arbeidsmarkt. Hoe zorg je ervoor dat jongeren echt goed landen? Er lopen al verschillende initiatieven in de regio die we in deze pilot verder hopen uit te werken.'

Huiberts: 'We hebben positieve ervaringen met de leerwerkcoaches die we sinds een aantal jaar op al onze colleges hebben. Dit zijn mensen afkomstig van de gemeente (re-integratie) en van het onderwijs (stagecoördinatoren) die de jongeren begeleiden naar stage en baan. Wat we nog missen is het vervolg hierop.'



INGRID VISSER, FOTO: MARK GRUPSTRA



JOSIE VERHOEVEN, FOTO: STUDENT ROC RIVOR

Wat zijn jullie speerpunten?

Van der Sluis: 'De begeleiding van kwetsbare jongeren tot aan de diplomering is op de scholen goed georganiseerd. Om die lijn te kunnen doortrekken, moeten we de jongeren die uitstromen in beeld houden. Ook degenen met een startkwalificatie en ook degenen met een klein baantje. Het is nu de uitdaging dat mogelijk te maken. Wet- en regelgeving kunnen hier behoorlijk knellen. Dat moeten we oplossen.'

Huiberts: 'De doorstroming van leerlingen in een kwetsbare positie naar de arbeidsmarkt gaat niet vanzelf. Daar zouden we graag jobcoaches voor inzetten die de jongeren al voor de diplomering oppakken. We streven naar een warme overdracht van leerwerkcoach naar jobcoach. Ook willen we dat onderwijs, gemeente en werkgevers dichter naar elkaar toeschuiven en meer gaan samenwerken.'

'Aan de leercirkels zullen zowel de geselecteerde regio's deelnemen als ook de regio's die niet deelnemen aan de pilot'



Welke knelpunten hopen jullie op te lossen?

Huiberts: 'Om de jongeren die uitstromen te kunnen monitoren, moet er nog wel wat gebeuren. We lopen namelijk onmiddellijk aan tegen privacy-regels. Als dat niet opgelost wordt, kunnen we niks. Dan kunnen we niet kijken naar de effectiviteit van ons handelen.'

Van der Sluis: 'We willen kunnen experimenteren met verschillende vormen van begeleiding. Dat roept vragen op. Kunnen we jobcoaches al op school inzetten? En mogen ze dan nog een tijdje meelopen op de werkvloer?'

Hoe ervaren jullie de ondersteuning vanuit OCW en Ingrado?

Van der Sluis: 'Het is fijn dat zij bijeenkomsten organiseren met de andere regio's die deelnemen. Het kan heel waardevol zijn om uit te wisselen. Verder hopen we dat zij het punt van de knellende wet- en regelgeving oppakken en oplossingen zoeken.'

Ingrid Visser, RMC regio 4 (Friesland Noord)
Deelnemers: Gemeente Leeuwarden als contactgemeente en Friesland College. ROC Friese Poort, Nordwin College haken aan.

Waarom hebben jullie je aangemeld?

'In onze regio loopt het programma Werkstart. Doel is kwetsbare jongeren van praktijkonderwijs, vso en entree te begeleiden naar de arbeidsmarkt en ze op te pakken vóór ze van school komen. Eén keer per drie weken vindt er een overleg plaats over de jongeren die uitstromen richting arbeid. Ook is op het Friesland College jaren geleden 'De school als werkplaats' ingericht, een zorgstructuur binnen de school. Professionals, onder wie leerplicht en RMC, zijn in de school werkzaam om problemen tijdig te kunnen signaleren en oppakken. In de pilot zouden we beide werkwijzen willen verbinden.'

Wat zijn jullie speerpunten?

'We gaan op zoek naar een manier om de werkwijze van 'De school

‘De motie Kwint ondersteunt dat wat we al lang doen, dat waar we gepassioneerd aan werken’



als werkplaats’ voort te zetten na de school. Er zal dan verbinding komen met de ondersteuningsstructuur binnen de gemeente. We willen ook de samenwerking met werkgevers verstevigen. Het lijntje tussen het Jongerenteam (leerplicht, RMC en Participatiewet) en het team Werk is al heel kort. Daar kunnen we op verder bouwen.’

Welke knelpunten hopen jullie op te lossen?

‘We hebben heel veel vragen. Hoe groot is de groep jongeren waar we het over hebben? Wie zijn er aan het werk en voor hoeveel uur? Wie hebben een uitkering en als ze die niet hebben wat doen ze dan? Waar zitten ze? Daar lopen we tegen de AVG aan. Hoe kunnen we te weten komen wie we moeten ondersteunen? Ik verwacht dat hier snel helderheid over komt. Als het ministerie ons de mogelijkheid van een pilot biedt, moeten we ons wel kunnen ontwikkelen.’

Hoe ervaren jullie de ondersteuning vanuit OCW en Ingrado?

‘Tot nu toe hebben ze ons ondersteund bij het maken van keuzes binnen de pilot. Ik hoop dat zij met name ook de uitwisseling met andere regio’s zullen faciliteren. We willen heel graag leren van anderen. Het is leuk dit samen op te pakken en verder te ontwikkelen.’

Josje Verhoeven, directeur van de Start-academie en Academie voor Zorg en Welzijn bij ROC Rivor in Tiel, RMC regio 15, Rivierenland

Deelnemers: ROC Rivor, RMC, Werkzaak (sociale dienst), werkgevers

Waarom hebben jullie je aangemeld?

‘De motie Kwint ondersteunt dat wat we al lang doen, dat waar we gepassioneerd aan werken. Onze studenten van niveau 1 en 2 zijn goud waard, maar dat is lang niet gezien. Binnen onze Start-academie hebben we opleidingen zo gecombineerd dat jongeren breed en flexibel worden opgeleid en goed beslagen de arbeidsmarkt betreden. Werkgevers merken dat ook, want er is veel vraag naar onze studenten. Nu willen we graag weten hoe het hen verder

vergaat. We denken een sleutel te hebben gevonden voor duurzame beweging op de arbeidsmarkt. Deze pilot daagt ons uit te onderzoeken of dit klopt. Verder kijken dan diplomering en onderzoeken wie wanneer verantwoordelijk is, daar ligt onze uitdaging.’

Wat zijn jullie speerpunten?

‘Binnen de pilot zullen we verder werken aan ons nieuwe project CircuLEREN. Dit project heeft als doel de duurzame samenwerking tussen onderwijsinstellingen, gemeente en regionale bedrijfsleven te versterken. Met elkaar bouwen we een doorlopende sociale (ontwikkel)lijn waardoor medewerkers kunnen aansluiten op de eisen en wensen van de sector. We leiden niet langer op voor één functie met één diploma, maar voor een breed takenpakket. Door het begeleidingssysteem zo veel mogelijk op de werkvloer te plaatsen en vanuit gezamenlijke expertise op te zetten, zorgen we voor een optimale match tussen werkgever en werknemer.’

Welke knelpunten hopen jullie op te lossen?

‘Omdat we door alle hokjes heen bewegen, lopen we tegen de grenzen aan van onder meer de bekostigingssystematiek. Veel is gebaseerd op het systeem dat wij nu juist willen doorbreken. Dat wordt spannend. Verder moeten we uitkijken dat de aanpak die we ontwikkelen niet blijft hangen aan de individuen die er nu vol passie en vertrouwen aan werken. Er is lef nodig en creativiteit, dat moeten we zien in te bedden.’

Hoe ervaren jullie de ondersteuning vanuit OCW en Ingrado?

‘Het startgesprek was leuk en nuttig. We willen veel, het is fijn dat ze met ons meekijken. Ik verheug me op de leercirkels, op horen hoe het in de andere regio’s gaat. We leven in een wereld waarin veel dubbel gebeurt. Door uit te wisselen kunnen we dat voorkomen. En ik verheug me op het onderzoek waarmee de uitvoering van de motie Kwint gepaard gaat. Dat ontberen we nu, iedereen is te veel zijn eigen dingen aan het doen. Maar wat werkt nu echt? Ik hoop dat we daar op termijn antwoord op zullen krijgen.’

Samenwerking leerplicht – Halt

**'Tegengaan van schoolverzuim
is steeds meer
een gedeelde verantwoordelijkheid'**



TEKST PETER ZUNNEBERG ILLUSTRATIE WELMOET DE GRAAF

Stichting Halt werd ruim dertig jaar geleden opgericht om jeugdcriminaliteit te bestrijden, toen nog als Bureau Halt. Inmiddels doet Halt veel meer.

Op jaarbasis spreekt Halt zo'n 2900 jongeren die vanwege schoolverzuim zijn verwezen. Tijd voor een nadere kennismaking.



‘Onze wettelijke taak is om grensoverschrijdend gedrag van jongeren tegen te gaan.’ Eda Cakir werkt bij Stichting Halt in Den Haag. ‘Jongeren kunnen voor van alles bij ons terecht komen. Delicten als winkeldiefstal, heling, bedreiging, geweld, vernieling, dronkenschap, maar ook schoolverzuim.’ Halt biedt jongeren een kans om buiten het strafrecht te leren van hun fouten en deze recht te zetten.

Interventie

‘We kijken vooral naar wat een jongere nodig heeft om te voorkomen dat hij nogmaals de fout in gaat. Een Halt-interventie bestaat uit drie tot vier gesprekken, waarvan in elk geval één met de ouders, een excuus-moment waarbij de jongere verontschuldigen aanbiedt voor wat hij of zij gedaan heeft en indien nodig schadebemiddeling. De jongere moet aan de slag met leeropdrachten die hem of haar meer inzicht geven in omgaan met groepsdruk, met bepaalde emoties of met autoriteit. Ook kijken ze naar wat ze graag willen voor hun eigen toekomst. Aanvullend krijgen ze soms ook een werkopdracht. Halt biedt kortdurende interventie en benadrukt het belang om snel in actie te komen bij beginnend schoolverzuim. Na de intake (binnen drie dagen), nodigt Halt jongere en ouders uit voor een uitgebreid startgesprek binnen dertig dagen. Cakir: ‘Vervolgens streven we ernaar de gesprekken binnen tachtig dagen af te ronden.’

Als een jongere de Halt-straf positief afrondt, dus volgens de afspraken alle leeropdrachten en eventuele werkopdrachten heeft vervuld, heeft de interventie geen gevolgen voor zijn justitiële documentatie. Houdt een jongere zich niet aan de afspraken, kan Halt – veelal in overleg met leerplicht – besluiten de jongere terug te sturen (negatieve Halt). Dan volgt vaak een rechtszaak.

Preventie

Halt heeft ook een andere kant, namelijk die van het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. Cakir: ‘Ik geef geregeld voorlichting aan jongeren. Door te vertellen over hoe wij werken en dieper in te gaan op thema’s als groepsdruk en online veiligheid, bereiken we dat jongeren eerst nog eens nadenken voor ze zich schuldig maken aan een delict. Die voorlichting richt zich niet alleen op jongeren, maar ook op andere instanties, zoals bijvoorbeeld leerplicht. Eerder was het vaak zo dat als leerplicht een jongere naar ons had verwezen, daarmee voor hen de zaak min of meer af was. Tegenwoordig is er veel vaker overleg.’

Het gedeelde belang van leerplicht en Halt is dat een jongere zo snel mogelijk weer naar school gaat en dat de mogelijke problemen die met het verzuim te maken hebben worden gezien en aangepakt, zegt Janet ten Hoope, directeur-bestuurder van Halt. ‘Dit vraagt vaak om een combinatie van begrenzing (duidelijk maken wat de regels zijn) en zorg (wat ligt er achter het verzuim, kan het opgelost worden door de jongere met zijn ouders of is er meer nodig). Elkaar tijdig vinden in die combinatie voor een aanpak op maat is onze opgave.’

‘Het gedeelde belang van leerplicht en Halt is dat een jongere zo snel mogelijk weer naar school gaat’

Halt heeft lokaal goede contacten met leerplicht en met zorgpartners. Dat is van belang om de jongere op de juiste manier te begeleiden tijdens de Halt-interventie. Is er nog sprake van verzuim, is hulpverlening reeds betrokken of is er aanvullende hulp nodig voor een goede schoolgang van de jongere? De Halt-route kan goed samengaan met vrijwillige hulpverlening. De Methodische Aanpak School-verzuim (MAS) biedt ruimte voor dit maatwerk als de jongere hierom vraagt.

Recidive

Een jongere kan éénmaal voor schoolverzuim naar Halt verwezen worden. Recidiveert een jongere, of is er nogmaals sprake van schoolverzuim, dan volgt de strafrechtelijke route. Cakir: ‘Bij het vaststellen van de strafmaat hanteert Halt een soort optelsom. ‘We kijken naar de leeftijd, uren verzuim, maar vooral naar wat de jongere nodig heeft. De jongere gaat aan de slag met leeropdrachten die gericht zijn op het versterken van bepaalde vaardigheden. Eventueel krijgen ze aanvullend nog een werkstraf, die vaak uitgevoerd wordt bij een non-profit organisatie en een link heeft met het gedrag van de jongere.’

Bernette Prins werkt op de afdeling Leerlingzaken van de Gemeente Den Haag. Zij is erg te spreken over de rol die Halt speelt bij de aanpak van schoolverzuim. ‘Doordat zij zo snel handelen, voelt een leerling direct de ‘pijn’. Bij een gang naar de rechter is dat veel minder het geval. Dat kan soms maanden duren.’ Ook over de MAS is Prins positief. Sinds de invoering daarvan, nu ruim anderhalf jaar geleden, ziet ze het aantal doorverwijzingen naar Halt en het aantal processen-verbaal dalen. ‘We hebben nu meer dan voorheen oog voor achterliggende problematiek bij verzuimende leerlingen. Wat niet wil zeggen dat hulpverlening altijd de oplossing is. Als dat niet blijkt te werken, sturen we een leerling alsnog naar Halt.’

Prins heeft geregeld contact met iemand van Halt. ‘Pas nog was er een jongere die volgens mij gebaat was bij hulpverlening, maar zei dat niet te willen. Dat geef ik dan door aan Halt. Nu we wat vaker contact hebben, voelt het meer als een gedeelde verantwoordelijkheid.’

De vrolijke autoriteit van WALHALLAb

WALHALLAb combineert op een heel eigen manier de essentie van onderwijs met ondernemen. Met een middeleeuwse manier van kennisoverdracht en een modern machinepark weten ze jongeren te motiveren en thuiszitters weer op school te krijgen.

Door de succesvolle aanpak vinden jongeren, ouders en ook leerplicht/RMC inmiddels de weg naar maakplaats WALHALLAb.



TEKST & FOTO'S MENNO KOUVELD

Ondernemer en kunstenaar Marco Mout neemt tien jaar geleden zijn intrek in de middeleeuwse Kruittoren in Zutphen en zet de deuren van zijn beeldhouwwerkplaats open. Het is het begin van een avontuur waar hij nog middenin zit. Allang niet meer alleen en ook niet meer op één plek, maar het uitgangspunt van WALHALLAb, is onveranderd: iedereen is welkom!

Niet iedereen die binnenstapt weet wat hij wil. Als ze zijn gestuurd willen ze soms zelfs niets. 'Geen probleem', zegt projectleider Reinier Snel. 'Dan lopen we rond met ze of we laten ze zelf rondlopen en je ziet ze vanzelf aangaan.' Of ze krijgen meteen een uitdaging. Dan worden ze, voor ze goed en wel binnen zijn, ergens bij betrokken en aan het werk gezet. Dat pakt eigenlijk altijd goed uit, meent Mout. Jongeren zijn volgens hem gevoelig voor wat hij noemt 'vrolijke autoriteit'. 'Het leven kan niet alleen maar leuk zijn, dan kom je niet verder.' Wat we volgens hem vaak vergeten is dat niks fijner is dan het gevoel dat je nodig bent. En er is een 'sense of belonging'. 'Ze voelen dat hier niet een bedrijf of wat dan ook is opgericht waar zij bij mogen zijn, nee dit is hún plek. Zij geven die plek vorm.'

Doendenken

Illustratief is Rens die hier vandaag voor de tweede keer is. Hij heeft een idee om een aantal gitaren op te hangen in de 'chillruimte'. Hij wil een flinke tak in de lengte doorzagen en ze daaraan ophangen. 'Dat is een cool idee!', zegt Mout enthousiast, waarna hij Rens eerst zelf doorzaagt: 'Hoe wil je dat doen? Hoe ga je het bevestigen?

Hoeveel wegen die gitaren?' Weet hij niet. 'Dan moet je eerst het probleem beter analyseren', zegt Mout en met een paar aanwijzingen stuurt hij hem weer op pad.

Doendenken noemen ze dat bij WALHALLAb. Want het mag allemaal los en ongedwongen lijken, ze werken wel degelijk vanuit een pedagogische visie, waarvoor ze zelfs een prijs ontvingen. Daar zijn ze trots op. Toch is het volgens hen niet raadselachtig wat ze doen en ze zijn absoluut geen 'puberfluisteraars'. Mout: 'Iedereen kan het, maar je moet durven. Als je jongeren wilt laten groeien, moet je ze het gevoel geven dat ze ertoe doen en dat ze een bijdrage kunnen leveren aan deze wereld. Daar moet je iets voor leren, een beetje voor durven ondernemen en, heel belangrijk, je moet een beetje moed tonen. Dingen proberen.'

Meester-gezel

Dat betekent niet dat ze maar wat aanprutsen. Integendeel. WALHALLAb werkt volgens het meester-gezelprincipe. Er lopen vakmensen rond die hun kennis graag delen. Jongeren vinden het heel leuk om die kennis over te nemen heeft Mout ondervonden. Iedereen die ergens heel goed in is (geworden) kan die kennis ook weer doorgeven. Ongeacht de leeftijd. Zo hebben ze al een paar heel jonge meesters rondlopen. 'Die groeien daar ontzettend van.'

Ze maakten de afgelopen jaren veel coole dingen, van grote boomhutten tot drones. Maar ook designmeubelen, interieurs voor win-



FOTO: WALHALLAB

'Ze maakten de afgelopen jaren grote boomhutten, drones, designmeubelen, interieurs voor winkels, decors en gitaren'



kels, decors en gitaren. Zo ontdekten veel jongeren in het WALHALLAB hun talent. Misschien Rens ook wel. Nadat hij heeft geleerd hoe je een rechte lijn op een kromme tak krijgt en hoe een lintzaag werkt, duwt hij, onder toezien van Mout, rustig de tak door de machine. Ongelukken zijn er nog nooit gebeurd.

WALHALLAB werkt hands on aan de ontwikkeling van jongeren en niet aan het aanpakken van problemen. 'We zitten hier niet aan tafel de hele dag met die kinderen te praten', zegt Mout, 'We hebben dingen te doen, we bouwen dingen, we hebben opdrachten. Daardoor is er ook dynamiek en dat vinden ze hartstikke leuk, dat zien we elke keer.'

Probleemjongeren bestaan sowieso niet meent projectleider Snel, hoogstens jongeren met 'hindernissen'. Ook Rens is hier niet voor niets. Hij doet vmbo-kader, maar op school gaat het niet zo goed. Hij komt er in de problemen omdat hij het niet naar zijn zin heeft. Via zijn moeder komt hij bij WALHALLAB terecht. Het leukst aan WALHALLAB vindt hij dat je leert door dingen te doen in plaats van uit boeken. En hij vindt het fijn dat begeleiders van WALHALLAB je zelf laten proberen en daar uitleg bij geven. Beter dan klassikale uitleg en vervolgens een opdracht uitvoeren. Hij gaat hier zeker nog wel vaker komen.

Thuiszitters komen er ook. Jongeren die de hele dag in bed liggen. Zich agressief gedragen. Wie een uurtje met de mannen van WALHALLAB zit, krijgt de een na de andere anekdote te horen over jongeren waar anderen zich geen raad meer mee weten. Een van de mooiste succesverhalen is dat van een thuiszitter van 17 die door zijn wanhopige moeder naar de Kruittoren wordt gestuurd, een traditionele Japanse drum maakt, daardoor op tournee gaat met een Japanse drumgroep en nu zelf leraar is op een vrije school. Het telefoontje van die moeder was ook het moment waarop Mout zich voor het eerst bewust werd van thuiszittersproblematiek en van leerplicht.

Leerplicht als horde

In de afgelopen jaren kwamen steeds vaker jongeren bij WALHALLAB terecht via leerplicht en RMC. Die samenwerking heeft wat



aanlooptijd gehad. Mout: 'In het begin zag ik leerplicht als een lastige horde. Ze vonden ons ook vaag. Dat mag, want als je hier nog nooit bent geweest, heb je geen idee wat het is, een soort veredeld buurthuis.' Inmiddels is er dus sprake van samenwerking. Mout is positief over die ontwikkeling. Hij ziet hoe er door leerplicht minder vanuit controle wordt gekeken en meer wordt gezocht naar mogelijkheden voor jongeren.

Leerplichtambtenaren die op bezoek kwamen, zagen wat ze bij WALHALLAb bereikt hadden met jongeren. En dat gaf weer vertrouwen om zelf ook een keer een jongere naar de maakplaats te sturen. Leerplicht geeft dan bijvoorbeeld toestemming om een of twee dagen naar WALHALLAb te gaan. Niet met het idee dat hij daardoor van school wordt weggehouden, maar dat 'ie weer leert. Het gaat om de jongere. Wat heeft die nodig?

Ook voor jongerencoach Gerda Fledderus van Het Plein/gemeente Zutphen is dat het vertrekpunt bij het begeleiden van jongeren die uitvallen. In Zutphen werkt leerplicht/RMC al tien jaar outreachend. Voortijdig schoolverlaters die niet reageren op de brief van de gemeente krijgen thuis bezoek. Fledderus onderzoekt dan wat een jongere nodig heeft. Na een tip van een collega ging zij een keer kijken bij WALHALLAb. Inmiddels heeft ze voor twee jongeren met hen samengewerkt. Dat WALHALLAb wars is van protocollen ziet ze niet als probleem. Bij jongeren die al meerdere keren zijn uitgevallen zoek je toch wat meer de grens op.

'Van jongeren die zijn uitgevallen op school en bij WALHALLAb aankloppen, verwachten we dat ze school weer oppakken'



Geen school

Ook vanuit het onderwijs werd WALHALLAb eerst met wat argwaan bekeken volgens Mout. Is het een leerwerkplek? Onderwijs zelfs? Mout: 'Ik heb het nooit opgezet als onderwijs. Ik had gewoon een aantrekkelijke, voor iedereen te begrijpen plek gecreëerd waar een hele positieve sfeer hing.' Wel raakt WALHALLAb volgens Mout de essentie van onderwijs: samenwerken, kennis overdragen en iemand beoordelen op wat hij kán. Inmiddels komen ook regelmatig mensen vanuit het onderwijs kijken. Snel: 'Als ze eenmaal zien wat hier gebeurt dan zien ze ook dat we niet op hun stoel gaan zitten. We zijn geen school. We voorzien in een behoefte.'

Over het onderwijs als systeem zoals dat nu bestaat hebben ze bij WALHALLAb heus wel een mening. Maar liever benadrukken ze het belang van school. School is een essentieel onderdeel van onze maatschappij, waar je niet voor weg moet rennen vinden ze. Mout: 'Wij hebben nog nooit tegen een jongere gezegd, school deugt niet.' Sterker: van jongeren die zijn uitgevallen op school en bij WALHALLAb aankloppen, verwachten ze zelfs dat ze school weer oppakken. In feite is het een voorwaarde, maar het zou WALHALLAb niet zijn als ze niet zouden proberen de intrinsieke motivatie van de jongere aan te spreken. Mout: 'Als iemand graag vliegtuigen wil bouwen dan gaan we dat doen, maar we wijzen die jongere er wel op dat Engels de voertaal is in de luchtvaart en dat wiskunde erg belangrijk is.'

Hoe ziet Mout de toekomst van WALHALLAb? 'Ik heb als ondernemer handen en voeten gegeven aan mijn idee. Ik denk dat we jongeren beter kunnen uitdagen dan we tot nu toe doen en dat dat niet alleen binnen de schoolcontext moet gebeuren. Naast onderwijs zal WALHALLAb als een manier voor extra ontwikkeling voor jeugd worden gezien. Dat is wel een ambitie waar we aan werken.'

Cultuureducatie maakt
speciaal onderwijs passend

Meedoen is zo belangrijk!



TEKST YOLANDE VAN DER REE FOTO'S CSO DE ZONNEHOEK

Woensdagochtend. Cso De Zonnehoek, school voor speciaal onderwijs in Apeldoorn. Zeven kinderen, zeer moeilijk lerend - veelal met een vorm van autisme - een leerkracht, een onderwijsassistent, een stagiaire. En Mark, de 'contactclown'.

Vanwege hun vele en soms onverwachte bewegingen zitten de kinderen in een trip-trapstoel, de meesten vast met een leren gordel. De kinderen praten niet of nauwelijks, het is voor een buitenstaander moeilijk te zien wat er in hen omgaat. Tot Mark in actie komt. Hoedje op, bril, enorme koffer in zijn hand. Hij praat, maar niet verstaanbaar, met de kinderen. Een soort gebrabbel. Zijn sweater dient als doek waarmee hij de grond aanveegt. Oeps, daar veegt hij over een voet van een kind. Oeps, nog een voet. Langzaam komt er beweging in de gezichten. De eerste lach is daar. Dan de koffer, die moet open, maar er zit geen beweging in het slot. 'Uitmaken', zegt een kind. 'Uitmaken? Openmaken', zegt Mark. Hij lispelt allerlei toverformules boven het slot en beweegt wat met zijn handen. De kinderen zijn nu een en al aandacht. Flop! Daar schiet het slot open. Ha! Nu het tweede. Esilla staat op en zegt 'zo' terwijl ze het slot met haar handen wil openmaken. 'Nee zo', zegt Mark, terwijl hij opnieuw zijn bezwingingen over de koffer uitspreekt en hoepla, open is de koffer.

Zingen en dansen

Daar is de accordeon. Gelach. Mark begint een lied te spelen. Esilla staat op en wijst naar een gitaartje dat hoog hangt. Ze wil meespelen en doet dat vol overgave. Mark loopt met de

accordeon rond en begroet in het lied ieder kind: 'Hallo Kevin, hallo, hallo-o-o-o, Kevin hallo'. En sluit af met 'Fijn dat je er bent kerel'. Een aantal kinderen drukt op de knopjes van de accordeon en speelt zo mee met Mark. Langzaam schuift ook het jongetje dat helemaal achteraf zat, bij. 'Hallo Ronnie, hallo'. Ronnie rolt bijna van z'n stoel van de pret. Esilla heeft de smaak ondertussen goed te pakken. Ze danst in de rondte met een enorme grijns op haar gezicht. 'Wauw, da's nog es knap', zegt Mark, 'dansen en gitaarspelen tegelijk. Een echte artiest.' Het lied is klaar, maar Esilla danst en speelt lustig verder. Mark zet nog een nieuw lied in en weet haar te verleiden dit samen op hetzelfde moment te beëindigen. Ze is zichtbaar trots.

'Kunstonderwijs kan een bijdrage leveren aan het voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten'



Later die ochtend gaat Mark met een groep meervoudig beperkte leerlingen van de buurschool op bezoek bij een groep demente ouderen die in de woontoren boven de school wonen. Ook hier komt er langzaam maar heel zeker beweging in de afgesloten gezichten van de ouderen. De kinderen zijn de aanjagers, zij kennen de liedjes en steken de ouderen aan met hun enthousiasme.

'We willen dit soort activiteiten zo structureel mogelijk inbedden in ons onderwijs. Daarvoor is het nodig dat we het zelf leren'

Meerwaarde

De meerwaarde van Mark lijkt evident, maar helaas zijn er particuliere fondsen nodig om hem te kunnen bekostigen. 'Ik vind dat ongelooflijk', zegt combinatiefunctionaris vrije tijd Truus Hermkens. Zij houdt zich bezig met alles wat zich naast en buiten het onderwijs afspeelt en is de schakel tussen school en clubs en verenigingen die sport en kunst- en cultuuractiviteiten aanbieden. 'Op sportgebied is er al best veel voor kinderen met een beperking, in de culturele sector nog nauwelijks. Het is meestal ook niet mogelijk om onze leerlingen zomaar te laten deelnemen aan reguliere activiteiten. We hebben daarom met Gigant, het kunstbedrijf in Apeldoorn, zelf culturele activiteiten voor onze leerlingen opgezet. Drie dagen per week zijn er buitenschoolse activiteiten op het gebied van muziek, theater, sport en beeldende vakken. Daarnaast halen we zoveel als mogelijk kunstenaars en activiteiten de school in.'

iPad

Naast contactclown Mark is vandaag Janko aanwezig. Janko is eigenaar van Studio Z en wordt ingehuurd door kunstbedrijf Gigant om op scholen met leerlingen animaties te maken. Dankzij een zelfontworpen standaard hangt de iPad doodstil boven de figuurtjes die op tafel liggen. De meeste kinderen hebben snel door dat ze foto's moeten maken van wat ze op tafel leggen en dat alle foto's bij elkaar een filmpje worden. Gefascineerd kijken ze naar het eindresultaat dat voorin de klas getoond wordt.

Hermkens: 'De iPads en de standaards hebben we aangeschaft en alle leerkrachten worden getraind door Studio Z. We willen dit soort activiteiten zo structureel mogelijk inbedden in ons onderwijs. Daarvoor is het nodig dat we het zelf leren. Onze leerkrachten zijn daarom aanwezig bij alle activiteiten. Ook omdat het een uitgelezen kans is de leerlingen te observeren en te zien wat de activiteit bij hen losmaakt.'

In een ander lokaal is illustrator Saskia Pekelharing met een groepje bezig met het actuele thema van de school: dag en nacht. Ze heeft verschillende reproducties van bekende schilderijen bij zich. De vraag is of het dag of nacht is op het schilderij en waaraan je dat kan zien. Heel grappig dat het ene kind met evenveel overtuigingskracht pleit voor dag als het andere voor de nacht. Aangezien het schilderij Sterrennacht heet, gaat de groep toch maar voor de nacht. Na een aantal schilderijen bekeken te hebben, gaan de kinderen zelf aan de slag met het thema.

Voor het echie

Het effect van cultuureducatie ziet Hermkens dagelijks met eigen ogen. 'We zijn geneigd te focussen op de beperkingen van onze leerlingen, op wat moeilijk is. Bij deze activiteiten komen juist hun talenten en kwaliteiten naar boven. Die zijn soms zo verrassend dat ze een heel nieuwe kijk op een kind opleveren. In de vso-afdeling van De Zonnehoek loopt al jaren een fotoproject. Leerlingen gaan onder leiding van een professionele fotograaf op pad met een professionele camera. Een van onze autistische leerlingen bleek veel aanleg te hebben. Ze ziet als geen ander de details en kan daar geheel op focussen. Dat levert prachtplaatjes op. Zij en andere leerlingen uit het fotoproject hebben meegedaan aan de expositie Apeldoorn, fotostad. Daar hingen hun foto's, mooi afgedrukt en ingelijst tussen die van andere fotografen. Dat was meedoen voor het echie en dat is zo belangrijk!'

Samenwerking

Belangrijk is de samenwerkingsrelatie met de kunstenaars, zegt Hermkens. 'Alleen als je langdurig samenwerkt, als de kunstenaars een soort collega's worden, gaan ze snappen wat er nodig is. Ze leren de leerlingen kennen en kunnen maatwerk leveren. Ik denk dat je dan echt dicht bij passend onderwijs komt, bij onderwijs dat talenten aanboort en deze verder helpt ontwikkelen.'

'Vrijwel alle vakken op school zijn talig, kunstbeoefening is dat niet'



Onderzoek – Speciaal Verbeeld

Er is nog weinig bekend over hoe je verbeeldingskracht kunt herkennen en stimuleren bij kinderen met speciale onderwijsbehoeftes. In het schooljaar 2018-2019 volgt Theisje van Dorsten vier leerlingen uit twee klassen van cso de Zonnehoek in Apeldoorn die elke week beeldende lessen krijgen van illustrator Saskia Pekelharing. Een andere onderzoekster volgt vier leerlingen op een school in Almere. Samen verzamelen zij inzichten in hoe cultuureducatie de verbeelding kan stimuleren bij leerlingen in het speciaal onderwijs en hoe die verbeelding geregistreerd kan worden. Dirk Monsma is een van degenen die dit project coördineren en het onderzoek faciliteren.

Speciaal Verbeeld is een exploratief onderzoek en bedoeld als opstap naar een grootschaliger studie waarbij de inzichten verder getest kunnen worden. Er is een leergemeenschap aan dit project verbonden zodat culturele steunfuncties kunnen mee-leren en -profiteren.

Fluisterzacht en haarzuiver

Dirk Monsma adviseert overheden over hun cultuurbeleid en was jarenlang directeur van centra voor de kunsten in Amsterdam en Rotterdam. Hij schreef verschillende boeken waaronder *Fluisterzacht en haarzuiver* over (de waarde van) cultuureducatie in het speciaal onderwijs. Cso De Zonnehoek is een van de scholen die in dit boek geportretteerd worden.

Het waren Aaltje en Jaap van Zweden die Monsma attenderden op de behoefte aan kunst- en cultuureducatie in het speciaal onderwijs. En vooral op wat daar voor nodig was. Monsma: 'Ik realiseerde me dat we te gemakkelijk hadden gedacht dat goed cultuuronderwijs goed was voor iedereen, mits gegeven door goede docenten. Dat klopt niet, er is meer nodig dan dat.'

'Wat is een goede ingang voor kinderen met autisme of met Down? Kinderen met autisme nemen extreem goed waar. In een museum kun je dus focussen op kijken, luisteren, voelen en ruiken. Vragen naar de beleving, wat we gewend zijn bij andere doelgroepen, komt pas later aan de orde.'

'Vrijwel alle vakken op school zijn talig, kunstbeoefening is dat niet. Film, dans, fotografie, je kunt het allemaal doen zonder taal. Kunst is een medium om je uit te drukken. En om mee te doen. Kunsteducatie haalt talenten naar boven en werkt om de beperking heen.'

Kunstonderwijs kan een bijdrage leveren aan het voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten, is de stellige overtuiging van Monsma. 'Kinderen die risico lopen uit te vallen, kun je middels kunstbeoefening laten meedoen. Door hen in staat te stellen hun talenten te ontwikkelen, kunnen we ze binnenboord houden.'

Fluisterzacht en haarzuiver – de betekenis van kunstonderwijs voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften
ISBN 9789047708025



Afscheid Elma Wesselink



Dag allemaal! Via deze weg wil ik jullie bedanken voor alle leuke en waardevolle momenten en voor het delen van jullie kennis met mij. Eind van dit jaar zeg ik Ingrado gedag om vanaf 1 januari aan de slag te gaan als RMC-coördinator voor de regio Achterhoek. Na altijd werkzaam te

zijn geweest op landelijk niveau ga ik nu aan de slag 'in het veld' en zal ik me sterk maken voor de jongeren in de regio Achterhoek. Ik blijf dus werkzaam in het vakgebied en zal jullie vast nog eens tegenkomen, maar dan als collega en als lid in plaats van als medewerker van Ingrado. Een fijne bijkomstigheid is dat is straks niet meer tweeënhalf uur hoeft te reizen van mijn woonplaats Doetinchem naar Rotterdam, maar lekker op de fiets naar mijn werk kan. Hopelijk tot snel!

AV en Werkconferentie

De AV en Werkconferentie van 20 september 2018 waren drukker bezocht dan ooit. De bijeenkomst had een feestelijk tintje omdat het 35-jarig bestaan van Ingrado met de leden werd gevierd. Naast gebak was er in de ochtend een interactieve sessie met Ernst Reichrath. Reacties van bezoekers: **'Ik vond het de beste workshop/sessie die ik ooit meegemaakt heb. Echt geweldig hoe hij de zaal meekreeg en mensen, inclusief mezelf wist te raken.'** En **'Ontroerend en inspirerend voor ons vakgebied'**.



Presentatie voor expertgroep jeugdrechters

Ingrado hield samen met Shantucha van der Meulen en Anneke van den Bergh, beiden leerplichtambtenaar, een presentatie op de Landelijke Themadag Jeugdrecht. Voor ruim 80 jeugdrechters vertelden ze over de praktijk van leerplicht en over de werking van de MAS. Aan de hand van casussen schetsten ze het werk van de leerplichtambtenaar en het traject dat aan een rechtszitting vooraf gaat. Het was goed te horen dat de rechters enthousiast zijn over de MAS en de daarin gekozen routes.

Teamontwikkeling Ingrado

Ingrado heeft professionalisering van leerplicht en RMC en het bevorderen van samenwerking en uitwisseling hoog in het vaandel staan! Dat uit zich in workshops, themacafés en rayondagen. Maar hoe werken de medewerkers van Ingrado zelf eigenlijk samen? En hoe professionaliseren zij zich? Naast teamdagen met alle medewerkers en deskundigheidsbevordering, gingen de projectleiders van Ingrado in september, na een brainstorm in de ochtend, hun samenwerking in de praktijk testen en wel met... bokken! Om het uitdagende parcours snel en goed af te kunnen leggen is teamspirit essentieel, want alleen door samen in een kudde te blijven lopen lopen de bokjes mee. Zo werkt het ook in de praktijk: door samen vooruit te gaan kunnen we meer bereiken!



In elk nummer een bonte verzameling (verenigings)-nieuws onder de noemer KORT. Heeft u een bijdrage voor deze rubriek? Mail deze naar info@ingrado.nl

Ingrado in de landelijke media

Leerplicht is hot. De media weten ons te vinden de laatste tijd. Voor wie het gemist heeft:

- **In De Monitor 'Vrijstelling van de leerplicht, en dan?'** https://www.npostart.nl/de-monitor/18-09-2018/KN_1701116
- **In het AD 'minder spijbelaars voor de rechter':** <https://www.ad.nl/binnenland/minder-spijbe-laars-voor-de-rechter-boete-of-taakstraf-is-zinloos-a5f0664d/>
- **In het Jeugdjournaal over thuisonderwijs:** <https://jeugdjournaal.nl/uitzending/37275-avond-journaal.html>



In gesprek over verzuim en verlof

Enige tijd geleden voerde KBA Nijmegen, in opdracht van Ingrado, onderzoek uit naar de wijze waarop basisscholen omgaan met (ziekte)verzuim en het verlenen van verlof. Jullie hebben daarover kunnen lezen in Ingrado Magazine nr.35. Meest opvallende uitkomst is dat ongeoorloofd verzuim lang niet altijd gemeld wordt bij de gemeente en dat schooldirecteuren de regels voor het verlenen van verlof soms ruim uitleggen. Voor Ingrado is dit onderzoek aanleiding om met de scholen in gesprek te gaan. Niet om hen te wijzen op 'hoe het hoort', maar om samen te kijken naar verlof en verzuim. Er zijn een flyer en een praatplaat ontwikkeld die leerplichtambtenaren kunnen gebruiken om met schooldirecteuren in gesprek te gaan. Ze zijn inmiddels verspreid onder alle gemeentes. Heb je ze nog niet gezien? Ga op zoek, ze liggen op je te wachten! We hopen dat jullie er snel mee aan de slag gaan!

Veel succes en een inspirerend gesprek toegewenst!



Ingrado Magazine

#36, november 2018

Tekst **Susan de Boer, Menno Kouveld, Yolante van der Ree, Sep Schaffers, Peter Zunneberg**

Eindredactie **Yolante van der Ree**

Fotografie **Anna van Kooij e.a.**

Illustraties **Weldoet de Graaf**

Ontwerp en opmaak **hollandse meesters**

Druk **Libertas Pascal**

Redactieadres

Ingrado

Hofplein 20

3032 AC Rotterdam

T 085 049 51 70

info@ingrado.nl

www.ingrado.nl

Als u teksten uit deze uitgave wilt overnemen, neem dan contact op met de redactie van Ingrado Magazine via info@ingrado.nl.



Deze publicatie werd mede mogelijk gemaakt door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

CAREL

Centrale Administratie
voor RMC en Leerplicht

CAREL is webbased, veilig, gebruikersvriendelijk, overzichtelijk en flexibel.

Leerplicht, RMC en leerlingenvervoer zijn altijd in beweging. Daarom is het belangrijk dat u een systeem heeft dat zich aanpast aan uw situatie en werkwijze. CAREL is een gebruikersvriendelijke SaaS oplossing die heldere overzichten en rapportages op het juiste moment levert. CAREL wordt actief doorontwikkeld op basis van veranderende wettelijke eisen, feedback van gebruikers en nieuwe inzichten.

Eljakim IT loopt voorop met meer dan tien jaar ervaring op het gebied van leerplicht, RMC en leerlingenvervoer. Als leverancier komen wij graag met u in gesprek om samen uw organisatie efficiënter te laten werken.

GEBRUIKERSVRIENDELIJK

- ▶ Brievengenerator op basis van MS Word
- ▶ Emailkoppeling
- ▶ Flexibele werkprocessen
- ▶ Wettelijke rapportages met één druk op de knop
- ▶ Mobiele app voor onderweg

BETROUWBARE KOPPELINGEN

- ▶ DUO Verzuim
- ▶ DUO Bron
- ▶ DUO Vrijstellingen
- ▶ SUWI
- ▶ BRP
- ▶ Verwijsindex
- ▶ MensCentraal



Twee keer per jaar
gebruikersoverleg
om ideeën uit te wisselen



Onze applicatie past zich
aan op uw werkwijze



Persoonlijk contact
tussen leverancier
en gemeenten



ISO27001 en NEN7510:2017
gecertificeerd. Voldoet
aan alle AVG eisen.



030 2876 444
www.eljakim.nl

Winthonlaan 200, 3526KV Utrecht



JEUGDVOLGSYSTEEM

MAATWERK IS STANDAARD.

In het Jeugdvolsysteem (JVS), een doorlopend cliëntdossier, staat de jongere van 0 tot 28 centraal. Het JVS is een gebruiksvriendelijk systeem dat u helpt uw dossiers op een eenvoudige wijze te registreren en te bevragen. Met het JVS wordt u in staat gesteld om overal uw werkzaamheden uit te voeren.

Door onze certificeringen blijven we voldoen aan de steeds strenger wordende veiligheids- en privacy-eisen. Zo leveren we als eerste in onze markt een two-factor authentication oplossing waarmee inloggen een stuk veiliger wordt.

Het JVS focust naast veiligheid en gebruikersgemak ook op het verzamelen van gegevens. Metaobjects doet meer voor u dan alleen het leveren van een handig cliëntvolgsysteem voor leerplicht en RMC. Zo bieden wij verschillende instrumenten die u op eenvoudige wijze inzicht geven in de problematiek rondom

o.a. thuiszitters, VSV-ers, en jongeren in een kwetsbare positie en die u daarmee helpen om te focussen op het bereiken van uw doelstellingen.

Door goed naar onze gebruikers te luisteren zijn we in staat gebleken altijd up-to-date te blijven als de wereld om ons heen verandert. Met de uiterst configureerbare software van Metaobjects bent u verzekerd van een partner die u blijvend op maat ondersteunt.

“De verschillende dashboards geven een duidelijk beeld van de huidige stand van zaken. De interactieve versie nodigt uit om door te klikken en zo aan de slag te gaan met zaken die opvallen en aandacht behoeven.”

- Doke de Jong, gemeente Haarlemmermeer -

JEUGDVOLGSYSTEEM

WAT JVS U BIEDT.

- Leerplicht-administratie
- RMC-administratie
- Kwetsbare jongeren in beeld
- Thuiszitters in beeld
- Sluitende aanpak
- Jongerenloket
- Leerlingenvervoer
- Interactieve dashboards

CONTACT

MEER WETEN?

Nieuwsgierig geworden? Bezoek dan de website www.metaobjects.nl. Voor nadere informatie of een demonstratie bel ons kantoor of stuur een mail.

T: 040-750 16 16
E: info@metaobjects.nl

Metaobjects Benelux B.V. | Telefoon: 040 – 750 1616 | E-mail: info@metaobjects.nl | www.metaobjects.nl | Adres: Lichttoren 32, 5611 BJ Eindhoven

DAAN STAAT VOOR EEN WERELD VOL **LEUKE** BANEN EN GELOOFT IN **UITMUNTEND** WERKGEVERSCHAP



WIL JIJ KENNIS MAKEN MET ÉÉN VAN ONZE
INTERIM LEERPLICHTAMBTENAREN EN/OF **RMC TRAJECTBEGELEIDERS**
TER ONDERSTEUNING VAN JULLIE TEAM?

OF BEN JIJ JUUST OP ZOEK NAAR EEN **LEUKE** NIEUWE
WERKGEVER EN WIL JE JE AANSLUITEN BIJ ONS **GEDREVEN**
TEAM VAN **LEERPLICHTAMBTENAREN**?

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?
NEEM CONTACT OP MET ROBBERT
06-28154907



**SPV - sterk
in opleidingen
voor Leerplicht
en RMC**

*Opleidingen in Landelijk
Kwaliteitsregister
Leerplicht RMC*

**Leergang
Leerplicht/RMC**

De meest complete en actuele
opleiding voor leerplicht-
ambtenaren en medewerkers RMC

- Module 1: Wet- en regelgeving, start 18 september 2018
- Module 2: Het netwerk in beeld, start 15 januari 2019
- Module 3: Methodisch handelen, start 4 april 2019

Leerplicht Basisopleiding, start 27 september 2018 of 5 maart 2019

NIEUW

Bewust omgaan met social media voor leerplicht/RMC
Omgaan met hoogbegaafdheid bij leerplicht



Doorlopend aanbod
van modules van
de Permanente Her-
en Bijscholing voor
domein III.

Meer informatie vindt u op www.spv.nu. U kunt ook contact opnemen met Nienke Scheltens
via tel. 0578 573703 of via e-mail n.scheltens@spv.nu.

Bestuursacademie  Nederland

Opleiding in het sociaal domein volgen?

Flexibel en effectief inspelen op veranderingen in het sociaal domein? Zorg dat u op de hoogte blijft van alle ontwikkelingen in uw vakgebied.

Van training tot MBO, HBO of Master. In onze opleidingen staat altijd de praktijk centraal.

Leren van en met elkaar doet u bij Bestuursacademie Nederland.

Met specialisaties in:

JEUGDZORG

SOCIAAL DOMEIN

WERK EN INKOMEN

LEERPLICHT

WELZIJN

WMO

Bereid u voor op de toekomst.
Schrijf u snel in!

www.bestuursacademie.nl

Met jullie konden we in 2018 weer bijdragen aan het recht op onderwijs en ontwikkeling!



Informeren

nieuws, achtergronden en ontwikkelingen



Adviseren

een bloemetje met inhoud voor de nieuwe wethouders



Verbinden

in gesprek met het primair onderwijs over verlof en verzuim



Onderzoeken

verdieping voor beleid en praktijk



Inspireren

verhalen van de jongeren waar we het voor doen



En we gaan samen verder in 2019!